

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

Aika 06.06.2022 15:30 - 17:43

Paikka Fellmannia, Kirkkokatu 27, kokoushuoneet Ars ja Cultura, Teams etäyhteys

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Aaltonen Kalle	I varapuheenjohtaja	kokouksen puheenjohtaja
	Nieminen Mira	II varapuheenjohtaja	
	Lampinen Minna	jäsen	
	Nieminen Erkki	jäsen	
	Putula Toni	jäsen	
	Ratia Jorma	jäsen	
	Kaikkonen Jouni	jäsen	
	Talja Martti	jäsen	
	Mäkynen Maria	varajäsen	
	Ruhberg Jukka	varajäsen	
	Rostedt Juha	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	
	Falk Sonja	kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja	
	Lehto Rami	kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja	
	Komu Pekka	kaupunginvaltuuston III varapuheenjohtaja	Teams-etäyhteys
	Timonen Pekka	kaupunginjohtaja, esittelijä	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	
	Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	
	Alm Sari	konsernipalvelujohtaja	

Virkkunen Pekka	kaupunginlakimies
Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja
Mäki Janne	pöytäkirjanpitäjä

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Hildén Sirkku	puheenjohtaja	
	Bruneau Milla	III varapuheenjohtaja	

Kaupunginhallituksen puolesta

Kalle Aaltonen

Janne Mäki

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Mira Nieminen

Minna Lampinen

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 14.06.2022

Janne Mäki

kaupunginsihteeri

§	Otsikko	Sivu
§ 218	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
§ 219	Pöytäkirjan tarkastajat	6
§ 220	Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti	7
§ 221	Tiedote jaostojen asioista	8
§ 222	Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus Ukrainan sodan vaikutuksista Lahden kaupungin toimintaan	9
§ 223	Kaupungin edustajien määrääminen kutsuntalautakuntaan vuodelle 2022	10
§ 224	Talousarviomuutoksia vuoden 2022 talousarvioon KV	13
§ 225	Parlamentaarisen ryhmän toiminta 1.2.-1.6.2022 KV	20
§ 226	Valtuustoaloite: Skeittipuiston ja pumptrack-radan rakentaminen jokaiseen kaupunginosaan KV	26
§ 227	Valtuustoaloite: Aurataan Lahden kadut tasa-arvoisesti ja turvallisuus huomioon ottaen KV	30
§ 228	Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus A-2799a, Patakallionkatu 2 ja ympäristö, Kytölä sekä siihen liittyvät tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotukset M-22-12, M-22-13 ja M-22-14 KV	39
§ 229	Valtuustoaloite: Painetun oppimateriaalin käyttäminen Lahden lukiodien opetuksessa KV	53
§ 230	Asemakaavan muutosehdotus A-2834, Villähde, Villähteentie 339 ja 335 sekä siihen liittyvä tonttijakoehdotus M-22-42 KV	61
§ 231	Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman laadintaohjeet	72
§ 232	Osallistuminen kiertotalouden green dealin skenaario- ja sitoumustyöhön	77
§ 233	Lahden seudun ympäristökatsaus 2021	81
§ 234	Lahden hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelman raportointi vuodesta 2021	83
§ 235	Lahden kasvihuonepäästöjen raportointi vuodesta 2020	86

§ 236	Hallituksen esitys eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi, Lahden kaupungin lausunto	89
§ 237	Tiedoksi merkittävät asiat	100
§ 238	Tiedoksi merkittävät salassa pidettävät asiat	102

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 17

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

§ 218

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

nro 17

§ 219

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin II vpj. Mira Nieminen ja jäsen Minna Lampinen.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 17

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

§ 220

Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 17

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

§ 221

Tiedote jaostojen asioista

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Jorma Ratian ja elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan Milla Bruneaun tiedote jaostojen asioista.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

§ 222

Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus Ukrainan sodan vaikutuksista Lahden kaupungin toimintaan

1422/00.01.02.05/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen, p. 050 337 4386

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Perusteluosa

Kaupunginjohtaja kertoo Ukrainan sodan vaikutuksista kaupungin palveluihin, talouteen ja henkilöstöön.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

§ 223

Kaupungin edustajien määrääminen kutsuntalautakuntaan vuodelle 2022

2871/00.00.01.10/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Terhi Takala, p. 044 416 2732

Päätös

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää valita vuoden 2022 asevelvollisten kutsuntoja varten kutsuntalautakuntaan kaksi jäsentä ja heille kaksi varajäsentä sekä osoittaa Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n järjestämää tarjoilua varten noin 4 000 € kustannuspaikalta 101010020 (Kh:n käytettävissä olevat määrärahat, Kutsuntakahvit ja varusmiesten vapaa-aika).

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Hämeen aluetoimisto on pyytänyt nimeämään jäsenet ja varajäsenet kutsuntalautakuntaan vuonna 2022. Aluetoimiston kirje 26.4.2022 on esityslistan liitteenä.

Päijät-Hämeen Ateriapalvelut 1.6.2022:

”Päijät-Hämeen Ateriapalvelut oy:n tytäryhtiö Ateriasisko oy tarjoaa

kutsuvieraille FellmanniaCampuksella pidettävään kahvitilaisuuteen
ravintola Fellmanniassa:

- kahvi/tee suolainen kahvileipä 6,67 € (alv 0 %), 7,60 € (alv 14 %)
- kahvi/tee makea kahvileipä 6,67 € (alv 0 %), 7,60 € (alv 14 %)
- kahvi/tee, suolainen kahvileipä ja pieni makea 10,53 € (alv 0 %), 12,00 € (alv 14 %)

Päijät-Hämeen Ateriapalvelut oy tarjoaa kutsunnaalaisille mahdollisuuden
ruokailla Lahden lukio Gaudiassa:

- perusateria 5,35 € (alv 0 %), 6,10 € (alv 14 %)
- erityisruokavalioateria 7,89 € (alv 0 %), 9,00 € (alv 14 %)
- jälkiruokakahvi/tee 1,49 € (alv 0 %), 1,70 € (alv 14 %)

Laskutus perustuu ennakkotilauksiin, jotka tulee tehdä kahta (2) viikkoa
ennen tilaisuuden toteutumista kahvituksen osalta fellmannia-
ravintola@ateriasisko.fi ja kutsunnaalaisten lounaiden osalta lahdenukio-
gaudia@pajatatania.fi.”

Kutsuntakuulutus on nähtävänä oheismateriaalina.

Vuoden 2021 asevelvollisten kutsuntoja varten valitut kunnan edustajat:

jäsenet: Ari Mähönen ja Heikki Kotinurmi

varajäsenet: Ville Jalava ja Heikki Ulvila

Toimenpiteet:

Ilmoitus lomakkeella Hämeen aluetoimisto 24.6. mennessä, ote valitut,
luettelot, kopa/taloussuunnittelu, Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy, ote
Hämeen aluetoimisto

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 17

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh 13.6.

Liitteet

Hämeen aluetoimiston pyyntö 26.4.2022

§ 224

Talousarviomuutoksia vuoden 2022 talousarvioon KV

56/02.00.00.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, p. 050 358 6502

Laskentapäällikkö Kati Helin, p. 044 716 1059

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

“Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupungin vuoden 2022 talousarvion sitovat määrärahat, nettoarviot ja toimintakatteet ovat esitettyjen muutosten jälkeen 1.6.2022 alkaen seuraavat.”

Esitetyt muutokset päivitetään tarvittavin osin käyttösuunnitelmiin.

Käyttötalousosan muutosesitykset:

Konsernihallinnon palvelualue

Vähennetään konsernipalvelujen vastualueen menoja 0,2 milj. euroa ja lisätään elinvoima- ja työllisyyspalvelujen vastualueen elinvoimapalvelujen menoja 0,2 milj. euroa, perustuen vieraanvaraisuuden osoittamiseen ja torin

elinvoimaisuuden kehittämiseen.

Konsernihallinnon palvelualueen sitovuustasojen välillä tehtävä määrärahojen siirto ei vaikuta kaupungin tulokseen.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

Konsernipalvelut, määräraha 57 625 300 euroa.

Elinvoima- ja työllisyyspalvelut, elinvoimapalvelut toimintakate
-8 625 500 euroa.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Lisätään kaupunkitekniikan vastuualueen menoja 2,9 milj. euroa, perustuen rankan ja runsaslumisen talven aiheuttamaan menojen lisäykseen.

Kaupunkiympäristön palvelualueen nettomuutos heikentää kaupungin tulosta yhteensä 2,9 milj. euroa.

Sitovuustaso muutoksen jälkeen:

Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä, määräraha 34 814 200 euroa.

Tuloslaskelmaosan muutosesitys:

Lisätään valtionosuustuloarvioihin 4,7 milj. euroa perustuen valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksiin.

Lisätään muihin rahoitustuottoihin 1,0 milj. euroa. Osingonmaksut osakeomistuksista toteutuvat arvioitua parempana.

Sitovuustaso muutoksen jälkeen:

Muut rahoitustulot ja -menot, nettoarvio 8 472 000 euroa.

Investointiosan muutosesitys:

Lisätään talonrakennusinvestointimenoja 3,0 milj. euroa Tilakeskukselle sivistyksen palvelualueen korvausinvestointeihin perustuen Renkomäen ja

Rakokiven monitoimitalojen toteutusaikataulujen muutokseen.

Lisätään arvopapereihin ja osuuksiin 0,5 milj. euroa. Lahden kaupunki on ostanut Lahden Terveystalo Oy:n osakkeet Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymältä. Kauppa oli suunniteltu vuodelle 2021, mutta toteutui vuonna 2022.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

Talonrakennusinvestoinnit, menot 45 052 000 euroa.

Arvopaperit ja osuudet, menot 1 007 000 euroa.

Käyttötalouden ja investointien nettovaikutukset katetaan lisäämällä valtionosuusarviota 4,7 milj. euroa, muita rahoitustuottoja 1,0 milj. euroa sekä pienentämällä käyttöpääomaa 0,7 milj. euroa.

Perusteluosa

Konsernipalvelut / talouspalvelut 30.5.2022

Vuoden 2022 talousarvioon esitetään tehtäväksi muutoksia, joihin liittyen on tehty päätöksiä talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Esitetyt käyttötalouden muutokset lisäävät menoja 2,9 milj. euroa. Vaikutus toimintakatteeseen on -2,9 milj. euroa. Valtionosuuksiin sekä rahoitustuloihin esitettyjen muutosten jälkeen vuosikate ja tilikauden tulos vahvistuvat 2,8 milj. euroa.

Esitetyt investointimuutokset lisäävät investointimenoja 3,5 milj. euroa.

Käyttötalouden ja investointien nettovaikutukset katetaan lisäämällä valtionosuusarviota 4,7 milj. euroa, muita rahoitustuottoja 1,0 milj. euroa sekä pienentämällä käyttöpääomaa 0,7 milj. euroa.

Sitovuustasojen muutokset sekä päivitetty tulos- ja rahoituslaskelma ovat liitteinä.

Käyttötalousosa

Konsernihallinnon palvelualue

Konsernipalvelut: Vieraanvaraisuuden osoittaminen ja torin elinvoima

Esitetään vähennettäväksi konsernipalvelujen vastuualueen menoja 200 000 euroa. Talousarvion valmistumisen jälkeen on toiminnallisista syistä vieraanvaraisuuden osoittaminen siirretty konsernipalveluista elinvoimapalveluille, ja toimintaan varatut määrärahat 150 000 euroa tulee vastaavasti siirtää elinvoimapalveluille. Konsernipalveluista esitetään samalla siirrettäväksi 50 000 euroa elinvoimapalveluille torin elinvoimaisuuden kehittämiseen.

Elinvoimapalvelut: Vieraanvaraisuuden osoittaminen ja torin elinvoima

Esitetään lisättäväksi elinvoima- ja työllisyyspalvelujen vastuualueella elinvoimapalvelujen menoja 200 000 euroa. Elinvoima- ja työllisyysjaosto on päättänyt 11.4.2022 § 32 osoittaa 50 000 euroa Lahden kauppatorin viihtyisyyskonseptin toteuttamiseen kesällä 2022. Lisäksi toiminnallisista syistä on vieraanvaraisuuden osoittaminen siirretty konsernipalveluista elinvoimapalvelujen toimintaan, minkä vuoksi elinvoimapalvelujen menoihin siirretään 150 000 euroa.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 25.5.2022 § 76 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että

kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä sitovuuden määrärahaa lisätään 2 862 000 euroa johtuen rankan ja runsaslumisen talven aiheuttamasta menojen lisäyksestä. Rankka ja runsasluminen talvi aiheutti lisäkustannuksia kaupunkitekniikan/kunnossapidon alueurakoissa. Lisäkustannuksia kertyi erityisesti lumen poiskuljetuksesta ja lumen vastaanottomaksuista 1 982 000 euroa, sekä formiaatin hankinta- ja levityskustannuksista 803 000 euroa. Lisäksi pohjoisen hoidonjohtourakan tavoitehinnan ylitys tuo lisäkuluja vähintään 77 000 euroa.

Tuloslaskelmaosa

Valtionosuudet

Kaupunginhallitus päätti 7.3.2022 § 84 hakea oikaisua opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) valtionosuuspäätökseen vuodelle 2022. OKM on päättänyt 28.4.2022 uudelleen Lahden kaupungin vuoden 2022 valtionosuuksista ja päätös korvaa kokonaan aiemmin 31.12.2021 tehdyn päätöksen. Oikaistaan OKM:n valtionosuustuloarvio vastaamaan OKM:n päätöstä, jonka tulosvaikutus Lahden kaupungille on +1,6 milj. euroa. Samalla oikaistaan valtionosuustuloarviot vastaamaan valtiovarainministeriön 30.12.2021 tekemää valtionosuuspäätöstä, tulosvaikutus +3,1 milj. euroa. Kokonaisvaikutus tulokseen +4,7 milj. euroa.

Muut rahoitustulot ja -menot

Esitetään lisättäväksi muihin rahoitustuottoihin 1,0 milj. euroa. Osingonmaksut osakeomistuksista toteutuivat arvioitua parempana.

Investointiosa

Talonrakennusinvestoinnit

Konserni- ja tilajaosto päätti 9.5.2022 § 43 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että talorakennusinvestointimenoja lisätään 3,0 milj. euroa. Menojen lisäys kohdistuu sivistyksen palvelualueen korvausinvestointeihin seuraavasti: Renkomäen monitoimitalo 2,0 milj. euroa ja Rakokiven monitoimitalo 1,0 milj. euroa. Renkomäen ja Rakokiven monitoimitalojen toteutusaikataulut ovat muuttuneet eri vuosien kesken aikaisemmin arvioiduista, minkä vuoksi hankkeille vuodelle 2022 varatut määrärahat eivät riitä. Hankkeiden kokonaiskustannuksiin ei ole tulossa lisäystä, koska aikaisempina vuosina hankkeiden kustannukset ovat alittaneet varatun rahoituksen.

Arvopaperit ja osuudet

Esitetään lisättäväksi arvopapereihin ja osuuksiin 0,5 milj. euroa. Lahden kaupunki on ostanut Lahden Terveystalo Oy:n osakkeet Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymältä. Kauppa oli suunniteltu tehtäväksi vuonna 2021, mutta se toteutui vuonna 2022.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: ote konsernihallinnon palvelualue, sivistyksen palvelualue, kaupunkiympäristön palvelualue, Lahden Tilakeskus, Talouspalvelut

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 17

Liitteet

Sitovuustasojen muutokset 1.6.2022

Tulos- ja rahoituslaskelma 1.6.2022

§ 225

Parlamentaarisen ryhmän toiminta 1.2.-1.6.2022 KV

429/00.00.01.11/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

vs. konsernipalvelujohtaja Sari Alm, p. 050 398 5162

talousjohtaja Tiina Mörsky, p. 050 383 6502

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi parlamentaarisen ryhmän raportin toiminnastaan ajalla 1.2.-1.6.2022.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedoksi.”

Perusteluosa

Lahden kaupunginvaltuusto päätti talousarvion 2022 hyväksymisen yhteydessä 22.11.2021 että, kaupunki aloittaa helmikuussa 2022 parlamentaarisen työskentelyn kaupungin talouden ja konsernirakenteen sovittamiseksi sote-uudistuksen jälkeiseen tilanteeseen.

Kaupunginhallitus nimesi 31.1.2022 § 41 parlamentaarisen ryhmän jäseniksi monijäsenisten valtuustoryhmien puheenjohtajat Minna Lampisen, Toni Putulan, Jorma Ratian, Kalle Aaltosen, Riina Puusaaren, Jari Rissasen, Sonja Falkin ja Elisa Lientolan. Heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen nimettiin Jari Hartman, Francis McCarron, Maarit Tuomi, Anita Immonen, Pauliina Palo, Martti Talja, Eero Seesvaara ja Anna Kaisa Kupiainen. Pysyvinä asiantuntijajäseninä ryhmässä toimivat kaupunginjohtaja Pekka Timonen, kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho, sivistysjohtaja Tiina Granqvist, vs. konsernipalvelujohtaja Sari Alm ja talousjohtaja Tiina Mörsky. Parlamentaarinen ryhmä valitsi puheenjohtajakseen Minna Lampisen ja varapuheenjohtajaksi Toni Putulan. Ryhmän sihteerinä toimii johtava controller Miia Karetjoki.

Parlamentaarisen ryhmän toimikausi on 1.2.-31.12.2022.

Parlamentaarisen ryhmän tehtävät ovat tunnistaa sote-uudistuksen, TE-palvelujen siirron ja muiden mahdollisten muutospaineiden vaikutus kaupungin toimintaan ja talouteen sekä perehtyä kaupungin talouden ja taseen rakenteeseen. Ryhmän tulee tunnistaa keinoja toiminta- ja rahoitustuottojen sekä verotulojen vahvistamiseksi. Ryhmä arvioi kaupungin toiminnan kustannustason ja tuottavuuden nykytilaa.

Parlamentaarinen ryhmä tekee toimenpide-ehdotuksia toiminnan ja talouden järjestämis- ja tuotantotapojen sekä tarvittaessa konsernirakenteen muuttamiseksi vastaamaan toimintaympäristön muutosta. Lisäksi ryhmä tekee ehdotuksia kustannustason ja tuottavuuden kehittämisen sekä talouden tasapainon toteuttamisen periaatteiksi.

Ryhmä on tiedottanut toiminnastaan 11.2.2022 ja 11.4.2022.

Ryhmä on kokoontunut viisi kertaa alkuvuoden 2022 aikana. Ensimmäisessä kokouksessa tutustuttiin kaupungin tulojen varmistamisen keinoihin, eri

tulojen lähteisiin ja niiden suhteelliseen merkitykseen.

Elinvoimainvestoinneilla tavoitellaan asukkaiden ja Lahteen sijoittuvien yritysten määrän lisääntymistä. Asukkaiden ja yritysten määrällä on vaikutusta kaupungin kunnallisvero-, yhteisövero- ja kiinteistöverotulojen määrään. Maksujen ja taksojen hinnoittelu vaikuttaa osaltaan tulojen määrään. Rahoitustuotoilla on ollut taloutta tasapainottava vaikutus. Omaisuuden myynnistä saatavilla myyntituotoilla ja -voitoilla voidaan vaikuttaa yhden vuoden tulokseen. Kokouksessa perehdyttiin myös kustannustason hallitsemiskeinoihin, joita ovat esimerkiksi palvelujen tuottamis- ja toteuttamistapojen sekä palvelujen laadun ja mitoituksen tarkastelu ja asettaminen taloudellisesti kannattavalle tasolle. Kustannuksia voidaan hallita myös valitsemalla, mihin kaupunki investoi ja millä tasolla sekä millaisiin hankkeisiin ja projekteihin se osallistuu.

Toisessa kokoukseen ryhmä perehtyi taseen sisältöön. Kaupungin taseessa suurimmat omaisuuserät ovat rakennukset ja maa-alueet, sijoitukset tytäryhteisöihin, oma pääoma ja pitkäaikainen vieras pääoma. Rakennuskannasta esiteltiin arvoltaan suurimmat ja pienimmät rakennukset sekä toimitilakannan luokitteluperiaatteet erilaisiin salkkuihin.

Kolmannessa kokouksessaan ryhmä kuuli, miten kaupungin hankintoja ollaan kehittämässä muun muassa laatimalla malli kaupungin hankintojen kategoria ja segmenttikohtaiselle johtamiselle sekä laatimalla vaikuttavuuden arvioinnin malli. Lisäksi hankintaprosesseja, -osaamista ja tiedottamista kehitetään prosessikuvauksilla, kouluttautumisella ja viestintää tehostamalla. Ryhmälle esiteltiin myös Lahden kaupungin 30 kk:n uudistumis- ja muutosohjelman (LUMO) taloudelliset tavoitteet vuosina 2021-2023, ohjelman toteuttamisen periaatteet sekä ohjelmaan liittyviä oppeja ja haasteita. LUMO:n taloudellisena tavoitteena on parantaa käyttötalouden rakenteellista tasapainoa yhteensä 19,3 milj. eurolla. Siinä

on myös tavoiteltu investoinneista ja poistoista yhteensä 89,7 milj. euron vähennystä. Kertaluonteisia tuloja ohjelman aikana tavoitellaan yhteensä 20,9 milj. euroa. Ohjelma sisältää lisäksi elinvoiman kehittämiseksi yhteensä 15,0 milj. euroa. Ohjelman haasteena on, että eri panostus- ja kehittämistoimien hyötyjen todentaminen on haasteellista. Lisäksi lähiaikojen kustannustasojen nousu, kunnille annetut uudet tehtävät ja vastuut sekä uusista tiloista aiheutuvat kustannukset aiheuttavat paineita taloudelle. Koronapandemian vaikutukset joidenkin palvelujen kävijämääriin ja palveluista saataviin tuloihin heikentää osaltaan taloutta.

Neljännessä kokouksessa ryhmälle esiteltiin toimintaan ja talouteen vuosina 2023-2025 vaikuttavia uudistuksia ja paineita, joita ovat mm. sote- ja TE-palvelu -uudistukset, konsernista saatavien tuottojen laskeminen ja rahoituskustannusten mahdollinen nousu. Sote-uudistus leikkaa kaupungin tuloja enemmän kuin menoja. Uudistukseen liittyen Lahden kunnallisveroprosentti tulee olemaan 8,11 vuonna 2023. Työnantajien ja työnhakijoiden TE-palvelut ovat siirtymässä valtiolta kunnille tämän hetken suunnitelman mukaan loppuvuodesta 2024. Uudistuksen tavoitteena on tuottaa palvelut yhden luukun periaatteella sekä työnhakijoille että työnantajille, luoda lisäarvoa kuntaekosysteemistä, vahvistaa yhteistyötä kuntien ja valtion välillä sekä edesauttaa sote-uudistuksen jälkeisen ”uuden kunnan” elinvoimaa. Tämän hetken laskelmien mukaan uudistus on Lahden kaupungille taloudellisesti epäedullinen. Konsernista saatavat osinkotuotot ovat tasapainottaneet kaupungin taloutta merkittävästi vuodesta 2006 alkaen. Osinkotuotot ovat kääntyneet laskuun ja niiden arvioidaan vähenevän edelleen seuraavalla taloussuunnitelmakaudella.

Rahoituskulujen kasvu luo korkojen nousun myötä paineita taloudelle.

Viidennessä kokouksessaan ryhmä perehtyi kaupungin toiminnan kustannustasoon ja toiminnan tuottavuuden nykytilaan. Julkisen sektorin

arvonlisäystä on vaikea määritellä, koska tuotteilla ei yleensä ole markkinoita ja tuotannon vaikutukset ovat usein välillisiä vaikutuksia. Kuntien välillä palveluja vertaillaan pääosin toimintaan ja talouteen liittyvillä tunnusluvuilla. Ryhmälle esiteltiin Lahden kaupungin asemoitumista eri tehtävien ja palvelujen tunnuslukujen osalta muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna. Lahti näyttäytyy tilastojen perusteella pääosin keskimääräiseltä tai keskimääräistä edullisempänä kustannuksiltaan.

Parlamentaarisen ryhmän keskusteluissa on tunnistettu, että kaupungin talouden tasapainoon kohdistuu uusia ennakoitavia haasteita vuodesta 2024 lähtien johtuen kunnallisveroprosentin lakisääteisestä leikkauksesta (-12,64 %-yksikköä). Leikkaus on suurempi kuin kaupungilta pois siirtyvien tehtävien kustannukset. Kaupungin taloutta haastaa myös työllisyyspalvelujen siirto kaupungin vastuulle. Kaavailtu korvaus valtionosuuksissa ei arvioiden mukaan kata siirtyviä kustannuksia. Kaupungin saamien verotulojen ja valtionosuuksien vähentyessä kaupungin talouden tasapaino on aiempaa enemmän riippuvaista omaisuudesta saaduista säännöllisistä tuotoista, joten konserniohjaukseen ja pääomien sijoittumiseen on kiinnitettävä aiempaa aktiivisemmin huomiota. Kaupungin talouden tasapainon kannalta verotuottojen lisääminen työllisyyden ja väestönkasvun kautta on tulevana vuosina ja pidemmällä tähtäimellä keskeistä. Vuosille 2023 ja 2024 ennakoitavien taloudellisten sekä kaupungin toimintojen ja vastuiden muutosten myötä on selvää, että myös kaupungin organisaation muututtava ja uudistuttava. Toiminnan kustannustason ja tuottavuuden nykytilan suhdetta on parannettava. Edunvalvontaan on panostettava, koska valtionosuusjärjestelmän uudistukset kohtelevat Lahden seutua epäoikeudenmukaisesti.

Kevään perehtymisen jälkeen ryhmä valmistelee syyskaudella periaatteita, joiden avulla kaupungin ja konsernin toimintaa ja taloutta tulisi sopeuttaa

sote-uudistuksen jälkeiseen tilanteeseen. Periaate-ehdotuksia tullaan laatimaan kaupungin tulojen vahvistamiseksi, kustannustason ja tuottavuuden kehittämiseksi, konsernirakenteen mahdollisiksi muutoksiksi ja talouden tasapainottamiseksi.

Parlamentaarinen ryhmä tiedottaa toiminnastaan syyskaudella 2022 sekä raportoi siitä kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle seuraavan kerran alkuvuonna 2023.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: -

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

§ 226

Valtuustoaloite: Skeittipuiston ja pumptrack-radan rakentaminen jokaiseen kaupunginosaan KV

4037/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen p. 044 416 3503

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 25.05.2022

§ 83

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää antaa vastauksenaan
valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutetut Kalle Aaltonen ja Minni Salminen 10.5.2021:

”Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksi käyttäen Pro Lahden valtuustoryhmä esittää, että Lahden kaupunki rakentaa vähintään sen jokaiseen kaupunginosaan oman skeittipuiston ja pumptrack-radan.

Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuudet pitää saattaa ajantasalle sekä näiden nykyään erittäin suosittujen harrastuksen puitteet sellaiseksi, että ne ovat useamman lahtelaisen lapsen ja nuoren saavutettavissa, riippumatta kaupunginosasta tai vanhempien kuljetusmahdollisuuksista.”

Aloitteessa esitetään, että jokaiseen Lahden kaupunginosaan rakennetaan skeittipuisto sekä pumptrack-rata. Kaupungissa olevat vastaavat paikat ovat hyvin suosittuja. Nuorten liikkumismahdollisuuksien parantaminen on hyvä asia, mutta näin laajamittainen rakentaminen ei ole kustannusten eikä tilankäytön kannalta mahdollista.

Skeittipuistoja ja pumptrack-ratoja voidaan rakentaa pysyvästi vain asemakaavassa tällaiseen toimintaan tarkoitettulle alueelle. Erityisesti skeittipuistoista tulee myös melua, joten sitä ei voi sijoittaa lähelle asuinrakennuksia. Rakentamista voidaan tehdä vain kaupungin omistamalle maalle. Nämä ovat lähiliikuntapaikkoja, joten saavutettavuuden tulisi olla hyvä ja kävely- ja pyöräily-yhteyksien toimivia ja turvallisia. Myös julkisella liikenteellä tulee päästä paikalle. Liikuntapaikat vaativat myös lähistöllä pysäköintipaikkoja autolla tuleville. Kokonaisuuden tilan tarpeen ja muiden vaatimusten vuoksi kymmenien uusien paikkojen löytäminen on hyvin haasteellista, eikä mahdollista ilman kaavamuutoksia ja maan hankintaa.

Lahdessa on 40 kaupunginosaa. Tällaisten liikuntapaikkojen toteuttaminen niistä jokaiseen ei ole taloudellisesti mahdollista. Yhden pienehkön skeittipuiston toteuttaminen maksaa pohjaolosuhteista riippuen 150–200 000 euroa. Näyttävä skeittipuisto voi maksaa huomattavasti enemmän, jopa miljoonan. Yksi Ranta-Kartanon radan kokoinen pumptrack-rata maksaisi noin 100 000 euroa. Lisäksi voi tulla kustannuksia mm. maanhankinnasta, hulevesijärjestelyistä, putkien siirroista ja liikenneyhteyksien ja pysäköintipaikkojen rakentamisesta.

Liikunta- ja kuntoilupaikkojen rakentamisessa on tasapuolisuus otettava huomioon sekä kaupunginosien että lajien ja niiden käyttäjäryhmien välillä. Erilaisten liikunta- ja kuntoilupaikkojen tulisi kannustaa kaiken ikäisiä kaupunkilaisia liikkumaan joka puolella kaupunkia. Keskittyminen ainoastaan skeittipuistojen ja pumptrack-ratojen rakentamiseen ei palvele kuin pientä osaa kuntalaisista. Esimerkiksi uusista frisbeegolfradoista on tullut pyyntöjä eri puolilta kaupunkia.

Uusia pumptrack-ratoja ja skeittipuistoja tullaan rakentamaan osana viheralueiden kehittämistä. Paikkojen rakentamisesta ja kunnossapidosta on tavoitteena tehdä skeittipaikkaohjelma vastaavasti kuin Helsinki on tehnyt. Ajankohtaisimpana asiana on uuden pumptrack-radon suunnittelu ja toteuttaminen ennen kuin Ranta-Kartanossa oleva tilapäinen rata joudutaan purkamaan. Skeittipaikoista Keskuspuistossa Launeella olevan skeittipaikan uusinta suunnitellaan ja toteutetaan osana puiston yleissuunnitelmaa ja sen toteutusta. Niemeen aloitetaan uuden skeittipuiston suunnittelu Kampuspuiston pohjoispuolelle.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 17

Kv: -

Liitteet

Valtuustoaloite: Skeittipuiston ja pumptrack-radan rakentaminen jokaiseen kaupunginosaan

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 17

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

§ 227

Valtuustoaloite: Aurataan Lahden kadut tasa-arvoisesti ja turvallisuus huomioon ottaen
KV

631/00.01.01.03/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kunnossapitoinsinööri Tanja Parviainen p. 044 482 0554

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:
"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon
tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä
yhteydessä riittävästi selvitettyksi."

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 25.05.2022

§ 84

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää antaa vastauksenaan
valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Valtuutettu Anna Kaisa Kupiainen ja kaksi muuta valtuutettua 31.1.2022:

”Aurataan Lahden kadut tasa-arvoisesti ja turvallisuus huomioon ottaen

Valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen, me allekirjoittaneet esitämme, että

Lahti ottaa käyttöön tasa-arvoisemman ja turvallisuutta edistävän

kunnossapidon suunnitelman, joka huomioi vaikutukset eri käyttäjäryhmiin nykyistä paremmin.

Tilastojen mukaan naiset kävelevät, pyöräilevät ja käyttävät

joukkoliikennettä miehiä enemmän. Miehet puolestaan autoilevat naisia

enemmän. Katujen liukkaudesta johtuvissa onnettomuuksissa loukkaantuu

kolme kertaa enemmän jalankulkijoita kuin autoilijoita. Naiset

loukkaantuvat näissä liukastumisissa miehiä useammin (lähde: Kuntaliitto).

Liukastumiset aiheuttavat talvikuukausina ruuhkapiikkejä terveydenhuollon

toimipisteissä. Tapaturmien hoito ja töistä poissaolot maksavat neljä kertaa

enemmän kuin katujen talvikunnossapito (lähde: Kuntaliitto).

Kouluihin kuljetaan usein jalkaisin, pyörällä tai bussilla. Bussipysäkkien

kunnossapito on tärkeä asia monille bussia käyttäville huonojalkaisille

vanhuksille tai muille liikkumisrajoitteisille. Kun kaikki palvelut, esimerkiksi

neuvolapalvelut ja terveyskeskus on keskitetty Lahden keskusta, on

entistä tärkeämpää huolehtia kevyen liikenteen väylistä ympäri vuoden,

jotta kaikki pääsevät palvelujen pariin joko jalkaisin, pyöräillen tai bussilla.

Katujen lumenaurauksen järjestys vaikuttaa eri sukupuoliin ja muihin

väestöryhmiin eri tavoin. Lumessa on vaikeampi kulkea jalan,

lastenrattaiden, polkupyörän, pyörätuolin tai rollaattorin kanssa kuin

autolla.

Esitämme, että Lahti tarkastelee lumenaurauksen järjestystä ja katujen kunnossapitoa sekä niiden vaikutuksia eri väestöryhmiin kuten sukupuoliin, ikäihmisiin tai heihin, joilla on liikkumisen rajoitteita. Kevyen liikenteen väylät tulee aurata ennen autoteitä.”

Vastaus aloitteeseen

Valtuustoaloitteen tavoitteena on, että kunnossapidossa tarkastellaan lumenaurauksen ajojärjestystä ja tämän vaikutuksia eri väestö- ja käyttäjäryhmiin. Lisäksi aloitteessa esitetään, että kunnossapidossa otetaan huomioon entistä paremmin erilaisten käyttäjien turvallisuus. Aloitteessa esitetään, että kevyen liikenteen väylät on aurattava ennen ajoratoja sekä bussipysäkkien talvikunnossapidosta on huolehdittava entistä paremmin.

Lahden kaupungin kunnossapitovastuulla olevat kevyen liikenteen väylät on jaettu kunnossapidollisesti hoitoluokkiin A++, A+, A ja B, joista luokat A++ ja A+ ovat pääpyöräilyreittejä. Korkein kunnossapitoluokka on pääpyöräilyreitti luokka A++. Tämän luokan kevyen liikenteen väylillä toimenpiteisiin on ryhdyttävä, kun lunta on satanut yli 2 cm (tai sohjoa yli 2 cm) työn enimmäiskeston ollessa 3 tuntia. Sateen loppuessa klo 22:00 jälkeen, A++ luokka tulee olla aurattuna/harjattuna aamuksi klo 7.00 mennessä. A++ luokalla lumen syvyys ei saa koskaan ylittää yli neljää senttimetriä. A++ luokka on tällä hetkellä käytössä vain keskustan urakan alueella ja luokan mukaisia reittejä on yhteensä noin 20 km.

A+ luokan väylä on saman kaltainen kuin A++ luokka. Eroavaisuutena lumikertymä, mikä ei saa koskaan ylittää yli viittä senttimetriä. A-luokan väylillä toimenpiteet on aloitettava lumikerroksen ollessa 2 cm (tai sohjoa 2 cm), työn enimmäiskeston ollessa neljä tuntia. B-luokan väylillä toimenpideraja täyttyy 3 cm lumesta (sohjoa 2 cm), toimenpiteiden enimmäisajan ollessa kahdeksan tuntia. A- ja B-luokan väylillä lumisateen

loppuessa klo 18:00 jälkeen tulee auraustöiden olla valmiina aamuksi seitsemään mennessä.

A+ luokkaisia väyliä on nykyisen keskustan urakan alueella ja hoitoluokka on otettu käyttöön myös 1.10.2022 alkavassa eteläisessä urakassa. Nykyisissä urakoissa talvihoidon tuotekorteissa A-luokan kevyen liikenteen väylän toimenpideraja täyttyy, kun lunta tai sohjoa on yli kaksi senttimetriä. Toimenpideaika on näissä luokissa neljä tuntia, ja kuten ajoradoillakin, klo 22.00 jälkeen loppuneen lumisateen kertymät tulee aurata aamuksi klo 7.00 mennessä. Näillä toimenpiteillä on tarkoitus sujuvoittaa päivällä tapahtuvaa liikkumista ja toisaalta varmistaa aamuliikenteen esteettömyys. Auraajille on sallittava lepoajat, joten aurakalustoa ei voi pitää tauotta liikkeessä jatkuvankaan sateen aikana.

Ajoratojen aurauksissa I-luokan väylillä lähtökynnykset täyttyvät lumen syvyyden ollessa 3 cm ja sama senttimäärä on myös luokissa II ja III. Luokat eroavat toisistaan lähinnä toimenpideaajoissa. Kunnossapidon täytyy huomioida joukkoliikenteen reitit, sekä erityisen mäkiset osuudet, ja toimenpiteitä kohdennetaan ensin joukkoliikenteen reiteille.

Kunnossapitourakoiden talvihoitokorteissa ei mainita, että kevyen liikenteen väylät tulee aurata vasta ajoratojen jälkeen, vaan kevyen liikenteen väylillä lähtökynnyksen määrittelee vain ja ainoastaan lumen syvyys ja toimenpiteisiin tulee ryhtyä, kun tuotekorteissa mainitut lumensyvyydet on saavutettu. Näin ollen auraustöitä tehdään yhtäaikaaisesti sekä kevyen liikenteen väylillä, että ajoradoilla.

Kunnossapitourakoiden tuotekortteihin on kirjattu kevyen liikenteen reittien hoitaminen yhtenäisesti koko pituudeltaan, eikä sen käytön estäviä poikittaisia lumivalleja sallita. Suojatiet ja keskisaarekkeet on hoidettava samanaikaisesti ja samalla tasolla kuin sen jatkeena olevat kevyen liikenteen

väylät. Pyöräilyreitit (luokat A++ ja A+) hoidetaan aina ensimmäisinä.

Urakoitsijoiden tulee seurata urakoiden rajapinnoilla tapahtuvia kunnossapitotöitä, jotta alueen palvelutaso olisi mahdollisimman tasapuolista. Näiden lisäksi kunnossapitourakoiden tuotekortteihin on kirjattu, ettei lumen ja sohjon poistosta syntyneet lumivallit saa haitata kevyttä liikennettä (esim. pyörätuolin ja lastenrattaiden käyttöä), suojaiteiden valo-ohjauksen nappien käyttöä, pysäköintilippuautomaattien käyttöä eikä aiheuttaa haittaa linja-autopysäkkien käytölle. Jatkuvien sateiden aikana väylät on pidettävä kulkukelpoisina ja pelastusajoneuvojen kulkeminen on taattava.

Nykyisten kunnossapitourakoiden tuotekorteissa ei tosissaan ole esitetty ajoratojen auraamista ensin, vaan määrittelevä tekijä on kertyneen lumen määrä. Urakoitsijat auraavat jo nyt tiettyjä reittejä, kuten pääväylien kevyen liikenteen väylät, lähes aina ennen ajoratoja ja ajavat ne sitten vielä uudestaan, kun ajoradat on ajettu. Usein on tilanteita, jolloin ajoradatkin joudutaan ajamaan kahteen kertaan, ja näin ollen kevyen liikenteen väyliäkin useita kertoja. Etenkin runsaiden sateiden aikana tämä on varsin yleinen toimintatapa. Runsaiden sateiden aikana, kuten talvella 2021–2022, oli hetkittäin ajanjaksoja, jolloin kevyen liikenteen väylille kertyi enemmän lunta kuin mitä talvihoidon tuotekorteissa on sallittu. Nämä tilanteet ovat liittyneet lähinnä kuljettajien lepoaikoihin.

Etenkin keskustan alueella on havaittavissa selviä ongelmia ja puutteita kiinteistöjen vastuualueella olevien jalkakäytävien talvihoidossa. Ongelma on korostunut talvikaudesta 2019–2020, jolloin keskustan kunnossapitourakoitsija otti käyttöön Lahden kaupungin karttapalvelusta päivittyvän digitaalisen kartta-aineiston. Tuon aineiston avulla auraajat ja muut talvihoitoa suorittavat näkevät mobiililaitteistaan tarkasti vastualueet, eivätkä näin ollen enää ”vahingossa” hoida kiinteistöjen

vastuulle kuuluvia alueita. Tässä järjestelmässä on havaittu pieniä puutteita, liittyen esimerkiksi talvipysäköintialueisiin. Talvikaudella 21–22 havaittiin, etteivät kaikki kaupungin talvihoitoon kuuluvat pysäköintialueet näkyneet kartta-aineistossa ja joitain pysäköintialueita (myös invapysäköintialueita) jäi tästä syystä hoitamatta. Tämä virhe on nyt korjattu, ja pysäköintialueet on lisätty kartta-aineistoon.

Nykyisissä kunnossapitourakoissa on kohtuudella huomioitu erilaiset liikkujat, sillä toimenpiteisiin ryhtymisen lumikertymät ovat varsin matalia. Jos senttimääriä lasketaan vielä alemmas, ollaan jo niin sanotulla nollatasolla. Tiukemmat rajat ovat toki mahdollisia, mutta ne käytännössä tuplaavat sekä konekaluston määrän, että esim. käsityötä suorittavien tekijöiden määrän (esim. käsilumityöt pysäkkikatoksista ja portaista). Jos nämä tuplaantuvat, nousee kunnossapidon kustannuksetkin huomattavasti.

Kevyen liikenteen väylillä suoritetaan liukkaudentorjuntaa, kun sääolosuhteissa tapahtuva muutos aiheuttaa liukkauden tuntuvan lisääntymisen. Liukkauden torjuntaa suoritetaan sekä hiekoittamalla, että ympäristöystävällisillä kemikaaleilla. Kevyen liikenteen väylillä liukkauden torjuntaa suoritetaan parin tunnin toimenpideajoilla, kun toimenpiteiden lähtökynnykset ovat täyttyneet. Lähes aina aurauskierrosten jälkeen väylille suoritetaan myös liukkaudentorjunta. Samalla käsinhiekoitetaan myös pysäkkikatosten edustat. Lämpötilan sahatessa plussan ja miinuksen välillä, aiheutuu hiekoitusmateriaalin painuminen jään ja lumen sisään, ja tämä voi aiheuttaa liukkauden tunnetta. Tähän ongelmaan on reagoitu hiekoittamalla väyliä aamuliikennettä varten, ja tarvittaessa hiekoituksia on uusittu myöhemmin iltapäivällä.

Talvihoitoon liittyviä ongelmia on havaittu erityisesti jatkuvien ja runsaiden sateiden aikana, kuten talvella 2021–2022, jolloin normaalille sateelle

mitoitettu aurauskalusto ei ehdi auraamaan väyliä riittävän tehokkaasti. Urakoitsijoilla on käytössään myös yksittäisiä varakoneita ja niitä käytettiin kuluneen talvikauden aikana. Reilumman lisäkaluston ottaminen poikkeuksellisen runsaiden sateiden aikaan ei ole helppoa, sillä kunnossapitotyöt luetaan vaarallisiksi töiksi, ja työhön ryhtyvillä tulee olla tietyt luvat kunnossa, työmaakohtaiset perehdytykset suoritettuina, hyvä alueellinen tuntemus sekä riittävä koneajotaito, jolla pärjää vahinkoa aiheuttamatta vilkkaan liikenteen seassa sekä ahtaissa paikoissa. On jo todettu tosiasia, että työkoneita on helposti saatavilla, mutta osaavia kuljettajia on vaikea löytää. Aurauskalusto on suurta ja painavaa, ja osaamaton kuljettaja tekee niillä helposti enemmän vahinkoa kuin hyvää. Tilanne hyvien kunnossapitourakoitsijoiden ja tekijöiden suhteen ei näytä helpottuvan, ja tekijäpula on tunnustettu muissakin kaupungeissa (esim. Helsingissä). Lumen siirtoon saatavaa kalustoa on helpommin saatavilla, sillä siirtoajoneuvot ovat lähinnä kuorma-autoja. Runsaslumisena talvena ongelma muodostuu lumen siirron kanssa siitä, että koneiden kuljettajat ovat kiinnitettyinä aurauksiin, eikä kalustoa ja kuljettajia enää riitä siirtotyöhön.

Joskus haastavat keliolosuhteet aiheuttavat muutoksia normaaleihin talvikunnossapitotoimiin, esimerkiksi jos kesken talven sataa vettä pienen lumikerroksen päälle, ei lunta ole aurattu ennen vesisadetta, jotta väylien pito olisi parempi ja vältettäisiin peilijää/mustanjään-tilanteet. Näiden tilanteiden osalta on ennakoon sovittu toimintatavat urakoitsijoiden kanssa, ja tietoisesti toimittu vastoin tuotekorttein ohjeistusta.

Aloitteessa esitetään parempaa talvikunnossapitoa bussipysäkeille ja tästä on jo esitetty toiveita urakoitsijoidenkin suuntaan. Talvella 2021–22 on käyty yhteisellä katselmuksella sekä joukkoliikenteen että kunnossapidon kesken ja suunnitelmia parempaan laatuun on jo tehty.

Kunnossapitourakoitsijoiden kanssa läpikäydään talvikauden kokemukset, ja nämä on tarkoitus jalkauttaa käytäntöön jatkossa.

Kaupungin alueella on monessa paikassa hyvin vähän lumitilaa, ja tämä aiheuttaa kunnossapitoon ongelmia. Ongelmat näkyvät ajoratojen kaventumisina, mutta myös kevyen liikenteen väylien kaventumisina. Etenkin runsaslumisena talvena, kuten talvella 21-22, A++ väylän lumipenkat kohosivat niin korkeiksi, ettei väylää voinut enää hoitaa harjaamalla/auraamalla, koska harja ei nostanut lunta tarpeeksi korkealle. Väylän varret oli tyhjennettävä erikseen lumesta, jolloin normaalia harjaustoimintaa päästiin jatkamaan. Lumen siirtoa odotellessa väylä ei hetkellisesti täyttänyt A++ luokan vaatimuksia.

Kilpailutukseen tulevien kunnossapitourakoiden kanssa mietitään aina hoitoluokkien muutostarvetta ennen tarjouspyynnön jättöä. Hoitoluokkamutoksia voidaan suorittaa perustellusti myös kesken urakkakausien. Pohjoinen urakka-alue on seuraava kilpailutettava urakka, ja nykyisessä urakassa ei ole käytössä A+ luokan väyliä. A+ luokan väylien lisääminen myös pohjoisen urakan alueelle on suunnitteilla. Lisäksi on mahdollista tarkastella joidenkin palvelutalojen lähistöllä olevien katualueiden hoitotasoja ja suunnitella niiden läheisyyteen korkeampia hoitotasoja. Liikennesuunnittelu on määritellyt kevyen liikenteen pääreitit samoin kuin pääpyöräilyreitit, ja näiden reittien varrella on kouluja ja palvelukeskittymiä. Reitit noudattelevat pääreittejä keskustan suuntaan. Kunnossapito hoitaa näin ollen katualueita liikennesuunnittelun määrittelemien luokkien mukaan, toki tarvittaessa ja perustellusti muutokset ovat mahdollisia.

Korkeammat hoitoluokat tai näiden määrien huomattava kasvu lisäävät aina kustannuspaineiden nousua, sillä sama konekalusto ei enää ehdi

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 17

suorittamaan työtä vanhoissa toimenpideajoissa ja kustannusten nousu tulisi huomioida myös kunnossapidolle varatussa budjetissa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

Valtuustoaloite: Aurataan Lahden kadut tasa-arvoisesti ja turvallisuus huomioon ottaen

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

§ 228

Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus A-2799a, Patakallionkatu 2 ja ympäristö, Kytölä sekä siihen liittyvät tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotukset M-22-12, M-22-13 ja M-22-14 KV

213/10.02.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaavoitusarkkitehti Markus Lehmuskoski p. 050 398 5113

Tonttijaosta kiinteistöinsinööri Mika Järvelä p. 050 398 5386

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy saadusta muistutuksesta huolimatta asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen A-2799a, jolla muodostuu Lahden kaupungin Pesäkallion (9.) kaupunginosan yleisen tien aluetta sekä Kytölän (10.) kaupunginosan korttelin 10078 tontit 1–3, korttelin 10221 tontti 2, korttelin 10244 tontit 24–27 sekä maa- ja metsätalous-, lähivirkistys- ja katualuetta sekä Lahden kaupungin Kytölän (10.) kaupunginosan korttelin 10221 tonttia 2 koskevan tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotuksen M-22-12, korttelin 10078 tontteja 1–3 koskevan tonttijakoehdotuksen M-22-13 sekä korttelin 10244 tontteja 24–27 koskevan tonttijakoehdotuksen M-22-14.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupungin Pesäkallion (9.) kaupunginosan tilan 398-895-2-6 osaa sekä Kytölän (10.) kaupunginosan tiloja ja tilojen osia RN:o 10:158, 10:159, 11:31, 11:231 ja 11:250, korttelin 10221 tonttia 1 sekä lähivirkistys- ja katualueita koskeva asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus A-2799a (Patakallionkatu 2 ja ympäristö, Kytölä) sekä siihen liittyvät tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotukset M-22-12, M-22-13 ja M-22-14.

Asemakaava ja asemakaavan muutos tehdään yksityisten kiinteistönomistajien aloitteesta sekä osalle aluetta kaupungin omasta aloitteesta. Asemakaavatyön tavoitteena on rivitalotontin (Patakallionkatu 2) ja viereisten alueiden osoittaminen palvelurakennusten alueeksi toimintakeskusta ja kokoontumistilaa varten. Hietarannankadun päässä oleva toimintakeskuksen alue on tarkoitus kaavoittaa asumiskäyttöön.

DKM Suomi ry:n toimintaa on aiemmin sijainnut Hietarannankadun päässä olevan tilan lisäksi noin yhden kilometrin päässä olevalla Metsolan tilalla (Kirkonpellontie 77). Alueet ovat yhdistyksen oman toiminnan lisäksi olleet myös muussa tapahtuma-, majoitus- ja vapaa-ajan käytössä. Toimintaa on tarkoitus siirtää ja keskittää kaavoitettavalle palvelurakennusten korttelialueelle. Metsolan tila on sisällytetty asemakaavatyöhön A-2745, jossa kyseinen alue on tarkoitus osoittaa pääosin asuinkäyttöön.

Lahden kaupungin strategian 2030 (kaavatyön käynnistyessä voimassa ollut strategia) mukaisesti kaava parantaa asuinalueiden hyvinvointia ja viihtyisyyttä keskittämällä yhdistyksen toimintaa kahden eri alueen sijaan yhteen paikkaan, missä keskuksen aiheuttama liikenne ei ohjaudu asuinalueiden läpi (A1, A4). Kaavalla edistetään kestävän kehityksen mukaista yhdyskuntarakennetta ja liikkumista tiivistämällä olevaa

kaupunkirakennetta sekä sijoittamalla toimintakeskus hyvien liikenneyhteyksien ja joukkoliikenteen äärelle (A4). Uusi toimintakeskus vahvistaa Lahden tapahtumatarjontaa yhdistyksen toiminnan kautta (A5). Kaavalla vaalitaan Alasenjärven vesistöä ja luonnon monimuotoisuutta (A6). Kaava mahdollistaa osaltaan lasten ja nuorten parissa tapahtuvan toiminnan jatkumista sekä kehittämistä yhdistyksen toimintaa tukemalla (C1) sekä edistää eri tavoin toimintaan osallistuvien sekä tiloja käyttävien ihmisten terveyttä ja hyvinvointia (C3).

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella osoitetaan uusi palvelurakennusten korttelialue (P-1), joka rajoittuu Patakallionkatuun, Savontiehen sekä Alasenjärveen. Tontilla sallitaan Patakallionkadun puolelle sijoittuvalle rakennusalueelle toimintakeskuksen ja sitä palvelevan kokoontumistilan rakentaminen. Tontin Alasenjärven puoleiselle osalle sallitaan rantasaunan rakentaminen (s150). Tontilla sallitaan myös pienempiä talousrakennuksia (t100). Patakallionkadun varressa oleva kääntöpaikka osoitetaan osaksi tonttia. Palvelurakennusten korttelialueella kiinnitetään kaavassa huomiota myös luonnonmuotojen ja -arvojen säilyttämiseen (s-1, s-2, luo-1), istuttamiseen, meluvallin toteuttamiseen, autopaikkojen järjestämiseen, hulevesien käsittelyyn sekä liittymäkieltoihin.

Kaava-alueen kaakkoisosassa osoitetaan asemakaavalla uudet erillispientalojen korttelialueet (AO) aiemmin toimintakeskuksen käytössä olleelle alueelle. Alueelle osoitetaan kuusi erillispientalotonttia sekä Hietarannankadun jatke kääntöpaikkoineen. Rantaan rajoittuvilla tonteilla sallitaan erillisen saunarakennuksen rakentaminen sekä määrätään rantaan rajoittuvan tontin osan luonnontilaisena säilyttämisestä (st). Tonteilla määrätään myös luonnonarvojen säilyttämisestä (luo-1) ja hulevesien käsittelystä.

Suunnittelualueen keskiosaan Alasenjärveen rajoittuen osoitetaan asemakaavalla yksityisomistuksessa oleva tila (RN:o 10:158) maa- ja metsätalousalueeksi (MU/s), jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta sekä luontoarvoja. Alue säilyy yksityisomistuksessa. Tilalle sallitaan olevien loma-asuinrakennusten säilyttäminen. Kulku loma-asuinrakennuspaikalle säilyy Hietarannankadun päästä.

Kaava-alueen keskelle osoitetaan lähivirkistysalue (VL/s, Karkkumäenpuisto). Kaavamerkintä mahdollistaa alueen siirtymisen kaupungin omistukseen yleiseksi alueeksi sekä suojaa alueen luontoarvoja. Alueelle merkitään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita alueita (luo-1).

Kaava-alueen kaakkoiskulmaan osoitetaan oleva yhteys Hietarannankadulta Alasenjärven rantaan erilliseksi venevalkaman korttelialueeksi (LV-1), joka säilyy yksityisomistuksessa.

Lähtötiedot

Alueen kaakkoisosassa on DKM Suomi ry:n toimintakeskus (Hietarannankatu 17). Alueen keskellä oleva, Alasenjärveen rajoittuva tila RN:o 10:158 on yksityisessä loma-asuinkäytössä.

Suunnittelualue on osa Alasenjärven rantamaisemaa. Suunnittelualueella olevalta mäeltä ja rantakalliolta avautuu useasta kohdasta näköala Alasenjärvelle. Suunnittelualueen puusto on paikoin melko kookasta ja vanhaa kuusimetsää. Suunnittelualueelle laaditussa luontoselvityksessä on todettu lepakoiden esiintymisalueita. Alueen on todettu olevan myös liito-oraville soveliaista elinympäristöä, mutta alueelta ei löytynyt liito-oravan jätöksiä, pesäpaikkoja tai esiintymiä. Selvityksessä on myös määritelty

alueelta tavattujen, uhanalaisten lintujen reviirejä. Alueelta rajattiin myös uhanalaisia ja edustavia luontotyyppejä. Alueen tärkeimpinä luontoarvoina ja -arvokokonaisuuksina voidaan pitää lepakoille tärkeitä alueita sekä uhanalaisia ja edustavia luontotyyppejä.

Suunnittelualan maaperä on kalliota sekä pohjois- ja länsiosastaan savea (GTK). Suunnittelualue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta.

Lähimmät linja-autoreitit kulkevat Savontiellä. Bussipysäkit sijaitsevat Patakallionkadun risteyksen kohdalla. Patakallionkadun varressa sijaitseva kääntöpaikka ei toimi enää bussien kääntöpaikkana. Suunnittelualueelle kantautuu liikennemelua Savontieltä enimmillään päiväaikaan 60 dBA.

Suunnittelualue on pääosin yksityisessä omistuksessa. Lahden kaupunki omistaa suunnittelualueella olevia lähivirkistys- ja katualueita. Viereinen Alasenjärvi on yhteisaluetta. Suomen valtio omistaa Savontien tiealueen. Lähtötiedot on kuvattu tarkemmin asemakaavan selostuksessa.

Kaavatilanne

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu taajamatoimintojen alueelle (A). Lahden läntisten osien osayleiskaavassa Y-202 suunnittelualue on merkitty pohjois-, kaakkois-, ja länsipäistä asuinalueeksi (A-33). Suunnittelualueen keskiosa Alasenjärveen ulottuen on merkitty lähivirkistysalueeksi (VL-35). Yleiskaavaehdotuksessa Y-203 alueen läpi osoitettu ulkoilureitti on siirretty kulkeväksi lännempänä suunnittelualueen ulkopuolella ja Savontien varressa sijaitseva viheralueen osa on osoitettu osaksi asuinluetta. Asemakaavassa Patakallionkatu 2 -tontti on osoitettu rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueeksi (AR). Tontin ympärille on asemakaavassa osoitettu lähivirkistysaluetta (VL, Karkkumäenpuisto). Patakallionkadun varressa oleva

kääntöpaikka on kaavassa katualuetta. Muilta osin suunnittelualue on asemakaavoittamatonta.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen vaikutukset

Kaavalla on olennaisia vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön. Uusi palvelurakennusten korttelialue (P-1) mahdollistaa aiemmin metsäisenä ja osin virkistyskäytössä olleen, Savontien varteen sijoittuvan alueen muuttamisen rakennetuksi toimintakeskuksen alueeksi. Alueen tulevilla toimintakeskuksella saattaa ajoittain olla runsaasti käyttäjiä, liikennettä sekä toimintaa. Tämä saattaa aiheuttaa häiriötä lähialueen asukkaille. Melun ja esimerkiksi liikenteen aiheuttamien häiriöiden kantautumista lähialueen asukkaille vähennetään kaavassa määräämällä maisemoitavien meluvallien ja istutusvyöhykkeiden toteuttamisesta. Uusi toimintakeskuksen alue Patakallionkadun ja Savontien läheisyydessä vähentää muiden toimintakeskusten (Hietarannankadun ja Kirkonpellontien päissä olevat keskukset) liikennettä sekä niiden mahdollisesti ympäristöönsä ajoittain aiheuttamaa melu- ja muuta häiriötä.

Kaavalla osoitetaan osa metsäalueesta ja lähialueen asukkaiden mahdollisessa virkistyskäytössä olleesta ympäristöstä rakennetuksi tontti- ja piha-alueeksi. Kaavalla ei kuitenkaan kokonaisuutena heikennetä olennaisesti alueen asukkaiden virkistysmahdollisuuksia. Merkittävältä osin kaava-alueella osoitetaan kaavallisesti nykyisiä metsäalueita yleiseen virkistyskäyttöön (VL/s), kun alueet ovat aiemmin olleet pääosin yksityisomistuksessa olevaa ja kaavoittamatonta aluetta.

Kaavalla on jonkin verran vaikutuksia Alasenjärveen. Rantaan sijoittuvan rakentamisen ja käytön vaikutuksia on kaavaratkaisulla pyritty vähentämään erillisellä, ranta-aluetta koskevalla suojelumääräyksellä (st), hulevesien

käsittelyä edellyttävällä määräyksellä (hu) sekä ulottamalla asuinrakennusten rakennusala kauemmaksi rantaviivasta. Vaikutukset Alasenjärveen eivät ole kokonaisuus huomioiden merkittäviä.

Palvelurakennusten korttelialueen (P-1) sijoittuminen olemassa olevan maantien varteen ja lähelle joukkoliikennettä on ilmastovaikutusten kannalta kestävämpi ratkaisu, kuin paikan osoittaminen pienemmän ja vaikeammin saavutettavan kulkuyhteyden päähän.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella huomioidaan alueen luontoarvot luontoselvityksen mukaisesti. Kaava säilyttää lähivirkistysalueena (VL/s) suunnittelualueen keskellä olevat luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet. Kaavalla annetaan myös yksityisessä omistuksessa olevia ja säilyviä alueita (tontit, MU/s-alue) koskien määräyksiä luontoarvoiltaan tärkeiden alueenosien säilyttämiseksi (luo-1). Alueet käsittävät luontoselvityksen mukaisia lepakkoalueita sekä tärkeitä luontotyyppejä. Suojeltavia alueita on rajattu siten, ettei rakentaminen uhkaa luontoselvityksessä mainittuja luontoarvoja tai ekologisia yhteyksiä. Luontoselvityksessä mainittu, lepakoiden kannalta tärkeä rakennus on osoitettu suojeltavaksi, eikä sitä saa purkaa.

Vaikutuksia on arvioitu tarkemmin asemakaavan selostuksessa.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) laadittiin ja asetettiin nähtäville kaavahankkeen kotisivulle 16.3.2020. Luonnosvaiheen kuuleminen järjestettiin 17.9.–1.10.2020, missä yhteydessä pyydettiin myös viranomaislausunnot. Kaavatyöhön liittyvä aineisto on ollut nähtävillä

kaavahankkeen kotisivulla internetissä. Kaavatyötä on käsitelty kaavoituksen ja ELY-keskuksen yhteisessä neuvottelussa 15.9.2020.

Valmistelu on tarkemmin kuvattu asemakaavan selostuksessa.

Luonnosvaiheen kuulemisessa saadut lausunnot ja mielipiteet sekä niiden huomioiminen on kuvattu lyhennettyinä asemakaavan selostuksessa. Saadut lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Kaavaehdotusta varten on luonnosvaiheen kuulemisen jälkeen tehty luontoselvitys sekä arkeologinen inventointi. Kaavaehdotusta on muokattu luontoselvityksen perusteella mm. muuttamalla korttelialueiden rajauksia, esittämällä luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita alueita (luo-1) sekä rajaamalla rakennusoikeutta ja rakennusaloja tonttien sisällä. Alasenjärven rannasta on poistettu tilalle RN:o 10:158 osoitettu loma-asuntojen korttelialue (RA). VL- ja MU-alueisiin on lisätty luontoarvojen suojelua koskevia määräyksiä. Lisäksi kaavakartalle on tehty useita pienempiä korjauksia ja muutoksia.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen yhteydessä tehdään MRL 78 §:n mukaisesti Kytölän (10.) kaupunginosaan seuraavat tonttijaot ja tonttijaon muutokset: 10221 tonttia 2 koskeva tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotus M-22-12, korttelin 10078 tontteja 1–3 koskeva tonttijakoehdotus M-22-13 sekä korttelin 10244 tontteja 24–27 koskeva tonttijakoehdotus M-22-14.

Maankäyttösopimus

Asemakaava ja asemakaavan muutos edellyttää maankäyttösopimusta.

Aiempi käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli asiaa 27.01.2022 § 8.

Asian esittelijän, suunnittelujohtaja Petri Honkasen päätösehdotus oli seuraava:

“Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen A-2799 sekä siihen liittyvät tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotukset M-22-12, M-22-13 ja M-22-14 asetettavaksi julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen A-2799, jolla muodostuu Lahden kaupungin Kytölän (10.) kaupunginosan korttelin 10078 tontit 1–3, korttelin 10221 tontti 2, korttelin 10244 tontit 24–27 sekä maa- ja metsätalous-, lähivirkistys- ja katualuetta sekä Lahden kaupungin Kytölän (10.) kaupunginosan korttelin 10221 tonttia 2 koskevan tonttijako- ja tonttijaon muutosehdotuksen M-22-12, korttelin 10078 tontteja 1–3 koskevan tonttijakoehdotuksen M-22-13 sekä korttelin 10244 tontteja 24–27 koskevan tonttijakoehdotuksen M-22-14.”

Ehdotus hyväksyttiin.

Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus A-2799 on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 10.2.–

14.3.2022. Sinä aikana on saatu pyydettyä kaksi ehdotusvaiheen lausuntoa sekä yksi muistutus.

Ehdotusvaiheen lausunto (Hämeen ELY-keskus)

Hämeen ELY-keskus toteaa ehdotusvaiheen lausunnossaan, että Savontiellä (mt 140) olevan liittymän käyttö tulee rajata esimerkiksi puomiratkaisuin huoltoliikennettä koskevaksi ja varmistaa, että alueen muu liikennöinti järjestetään Patakallionkadun kautta. Lisäksi lausunnossa esitetään täsmennyksiä lepakoiden vuoksi säilytettävän rakennuksen suojelumerkintään ja viheralueita koskeviin kaavamerkintöihin. Lahokaviosammalen esiintymispaikkaa ei ole luontoselvityksessä mainittu.

Kaupunkisuunnittelu vastaa:

Kaavaehdotuskarttaan on lisätty Savontielle maantien alue, jonka kohdalla olevan liittymän käyttö on kaavamääräyksellä rajattu huoltoliikenteelle. Kaavan suojelumerkintöjä on täsmennetty osin saadun lausunnon ja osin saadun muistutuksen perusteella (VL/s, MU/s, sr-1, luo-1). Lahokaviosammaleesiintymä on luontoselvityksen yhteydessä löydetty satunnaishavainto. Esiintymä sijaitsee kaavaehdotuksen lähivirkistysalueeksi osoitetulla alueella Karkkumäenpuiston laen pohjoispuolella.

Lahden kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Muistutus (Salpausselän luonnonystävät ry)

Salpausselän luonnonystävät ry toteaa ehdotusvaiheen muistutuksessaan, että Alasenjärven rakentamattomat ranta-alueet tulee säilyttää virkistysalueina, eikä aikaisempia vahvistettuja yleiskaavoja ilman painavaa syytä saa muuttaa siten, että virkistysaluevarauksia pienennetään tai yksityistetään. Asemakaavaehdotus on ristiriidassa voimassa olevan

yleiskaavan kanssa. Geomorfologisia olosuhteita ei ole selvitetty. Hietarannankadun pohjoispuolella olevaan silokallioalueeseen jyrkänteineen liittyy maisemallisia, arkeologisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja. Tälle alueelle ei tule kaavoittaa tonttimaata vaan sille kohdin tulee perustaa maisema-alue ja suojella kohde luonnonmuistomerkkinä kaavoittamalla se VL/s-alueeksi. Muistuttajan mukaan rantavyöhykkeelle ei tulisi kaavoittaa maa- ja metsätalousaluetta (MU/s) eikä jyrkänteen alapuolella olevia, yksityisiä loma-asuinrakennuksia tulisi sallia säilytettäväksi. Lepakot tulee huomioida alueella paremmin. Alue soveltuu myös liito-oraville. Lahokaviosammalselvitystä ei ole tehty, eikä kaavaa siksi voi hyväksyä. Muistutuksen mukaan alueen luontoarvot tulisi suojella laajana kokonaisuutena. Hietarannankadun jatkeena tulisi olla ulkoilutievaraus, joka jatkuisi Savontien varteen. VL/s-alueelle pääsy on vaikeaa.

Kaupunkisuunnittelu vastaa:

Asemakaavaehdotus perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään yleiskaavaehdotukseen Y-203, jossa viheralueen rajausta on muutettu aiemmasta yleiskaavasta. Yleiskaavaehdotuksesta on valitettu, mutta valitukset eivät kohdistu tähän suunnittelualueeseen.

Yleiskaavaehdotuksessa Y-203 alueen aiemmin halkaissut ulkoilureitti on linjattu kulkevaksi lännempänä, missä Savontien ylittää turvallisempi kävelysilta. Sen sijaan Alasenjärven rantaa kiertävä kulkumahdollisuus on jo estetty suunnittelualueen pohjois- ja eteläpuolella olevien asuin-kiinteistöjen kohdalla.

Asemakaavaehdotus huomioi aluelle tehdyn luontoselvityksen mukaiset esitykset suojeltavista ja rakentamisen ulkopuolelle jätettävistä alueista. Myös tonttialueita koskien on määritetty rajoitteita luontoselvityksen

perusteella. Hietarannankadun pohjoispuolella oleva silokallioalue ja sillä oleva näköalapaikka jää MU/s-alueelle rakentamisen ulkopuolelle luontoselvityksen mukaisesti. MU/s-alue halutaan säilyttää yksityisomistuksessa, mutta sitä koskien on annettu kaavassa ympäristön suojelua koskevia erityisiä määräyksiä. VL/s-merkintä tarkoittaisi alueen siirtymistä kaupungin omistukseen eikä mahdollista yksityisomistusta. Rantakallioalue on myös huomioitu kaavassa luo-1 -alueena. Kallion juurella olevat pienet loma-asuinrakennukset eivät ole uhanneet alueen luonto- tai maisemiarvoja tähänkään saakka. Uudet omarantaiset pientalotontit on rajattu Hietarannan toimintakeskuksen alueelle, ennestään rakennettuun ympäristöön ja pihapiiriin alueelle siten, että luontoselvityksessä esitetyt luontoarvot on huomioitu. Lahokaviosammalesiintymä on luontoselvityksen yhteydessä löydetty satunnaishavainto. Esiintymä sijaitsee kaavaehdotuksen lähivirkistysalueeksi osoitetulla alueella Karkkumäenpuiston laen pohjoispuolella. Kyseisellä alueella on myös lajin vaatimaa lahoppuuta, minkä säilyttämiseksi on myös kaavalla annettu erityisiä määräyksiä (VL/s, MU/s). Tällä varmistetaan se, että mikäli alueelle on lajia enemmänkin, esiintymän elinvoimaisuus turvataan. Alueen luontoselvitykset ovat kaavoitusta varten riittävät.

Alueen virkistysalueille pääsy on mahdollistettu ja kulku sallitaan kaavamääräyksellä myös MU/s-alueen kautta. Alueella on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta ja virkistyskäyttöä myös tälläkin hetkellä.

Kaavan suojelumerkintöjä on täsmennetty osin saadun ELY-keskuksen lausunnon ja osin saadun muistutuksen perusteella (VL/s, MU/s, sr-1, luo-1). Muilta osin saatu muistutus ei anna aihetta tehdä muutoksia kaavaehdotukseen.

Kaavaehdotukseen tehtyjen muutosten jälkeen asemakaavatunnus on A-2799a. Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt tarkennukset ovat vähäisiä eivätkä muuta olennaisesti kaavan sisältöä, joten asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotusta ei ole tarpeellista asettaa uudelleen nähtäville.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: valitusosoitus Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Toimenpiteet

Kh: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä Salpausselän luonnonystävät ry, kv

Kv: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä (DKM-Suomi ry, [REDACTED])

[REDACTED]), ote pöytäkirjasta ilman liitteitä Salpausselän luonnonystävät ry, sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY-keskukselle

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,
sähköisesti: kuulutus Hämeen ELY-keskus,
kuulutus + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,
kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,
kuulutus kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelu

Liitteet

A-2799a Kaavaselostus ja seurantalomake KV

A-2799a Kaavaehdotuskartta KV

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 17

A-2799a Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) KV

A-2799a Luonnosvaiheen lausunnot KV

A-2799a Luonnosvaiheen mielipide KV

A-2799a Kaavoitushakemus KV

A-2799a Tonttijakokartat KV

A-2799a Arkeologinen inventointi KV

A-2799a Luontoselvitys KV

A-2799a Ehdotusvaiheen lausunnot KV

A-2799a Ehdotusvaiheen muistutus KV

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 17

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

§ 229

Valtuustoaloite: Painetun oppimateriaalin käyttäminen Lahden lukioiden opetuksessa KV
7980/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Vastuualuejohtaja Heikki Turunen p. 044 716 1330

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 24.05.2022

§ 51

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Vastuualuejohtaja, Osallisuus ja tieto Turunen Heikki

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen seuraavan:

Maailman muuttuessa myös koulujen ja oppilaitosten on muututtava. Digitaalisuus on vallannut kaikki elämän osa-alueet. Digitaalisuuden hyödyntämisestä on tullut arkea myös opetuksessa. Kaikki oppimateriaalin tuottajat panostavat digitaaliseen materiaalin kehittämiseen. Materiaali kehittyy sitä mukaa, kun sen käytöstä ja haasteista saadaan kokemuksia. Myös opettajien taidot kehittyvät digimateriaalin käytön myötä. Lukion opetussuunnitelman tavoitteiden toteuttaminen vaatii digitaalisen materiaalin käyttöä. Joidenkin opiskelijoiden kohdalla voi olla kuitenkin tarpeellista käyttää vielä painettua materiaaliakin esimerkiksi kokonaisuuksien hahmottamisen kannalta tai terveydellisistä syistä. Lahden lukiokoulutuksessa jatketaan digitaalisen oppimateriaalin käyttöä. Joihinkin oppiaineisiin hankitaan kuitenkin pieni painettujen oppikirjojen varasto erityisopettajan käyttöön ja hänen hallittavakseen. Erityisopettaja voi käyttää materiaalia omalla vastaanotollaan tai hänen lausuntonsa perusteella sitä voidaan jakaa opiskelijoille terveydellisistä tai oppimisvaikeuksista johtuvista syistä.

Perusteluosa

Valtuutettu Teresa Rautapää ja 21 muuta valtuutettua ovat laatineet valtuustoaloitteen: Painetun oppimateriaalin käyttäminen Lahden lukioiden opetuksessa. Valtuustoaloite on liitteenä.

Valtuustoaloitteessa tuodaan esille huoli siitä, että lukio voidaan käydä läpi ottamatta yhtään fyysistä oppikirjaa käteen koko lukion aikana. Aloitteessa todetaan myös monia painetun kirjan etuja verrattuna digitaaliseen materiaaliin sekä halutaan saada vastaukset kolmeen kysymykseen:

- 1) Kuinka monella ja minkä aineen opettajilla on mahdollinen halukkuus käyttää digimateriaalin sijasta painettua oppikirjaa?

2) Onko opiskelijoilla halukkuutta jossain oppiaineissa käyttää digimateriaalin sijasta painettua oppikirjaa?

3) Millainen taloudellinen vaikutus painetuilla ja kierrätettävillä oppimateriaaleilla on kaupungin talouteen?

Opettajille suunnatussa kyselyssä kysyttiin heidän mielipidettään kysymykseen yksi ja lisäksi kysymykseen kaksi liittyen heidän arvioonsa/ kokemukseensa opiskelijoiden halusta käyttää painettua oppikirjaa. Alla saadut vastaukset.

1) Kuinka monella ja minkä aineen opettajilla on mahdollinen halukkuus käyttää digimateriaalin sijasta painettua oppikirjaa?

Vastaajia noin 30 % opettajista. Vastanneista selkeästi suurin osa (75%) haluaa käyttää digimateriaalia.

Niissä oppiaineissa, joissa joku oppiaineen opettajista haluaisi käyttää painettua materiaalia, jakaantuivat toiveet seuraavasti: äidinkieli ja kirjallisuus: 2 puolesta 2 vastaan, kemia: 1/1, fysiikka: 2/1, terveystieto 2/1, historia/yhteiskuntaoppi 2/1, musiikki 1.

Kaikissa oppiaineissa, joissa löytyy painetun oppikirjan puoltajia, on myös digimateriaalin puolesta puhujia. Musiikissa ainoa vastaaja on painetun oppikirjan kannalla.

2) Onko opiskelijoilla halukkuutta jossain oppiaineissa käyttää digimateriaalin sijasta painettua oppikirjaa?

Opettajien arviot opiskelijoiden halusta käyttää painettua oppikirjaa jakaantuvat samoin kuin opettajien toiveet käyttää painettua oppikirjaa. Painetun oppikirjan puoltajien arviot opiskelijoiden halusta käyttää painettua oppikirjaa vaihtelevat 50-80 %:n välillä. Suurimmalle osalle opettajista, jotka puoltavat digimateriaalia, ei ole tullut toiveita painetusta oppikirjasta. Kolme näistä opettajista arvioi, että 5-20 % opiskelijoista voisi haluta painettua oppikirjaa.

Monissa opettajien arvioista syistä, miksi opiskelijat haluaisivat painetun oppikirjan, nousee opiskelijoiden terveydelliset syyt, esim. migreeni. Myös huoli siitä, että nuoret tuijottavat jo vapaa- ajallaan liikaa ruutua, on opettajien huolen aiheena. Jotkut opiskelijat myös hahmottavat kokonaisuuden paremmin painetun kirjan kautta.

3) Millainen taloudellinen vaikutus painetuilla ja kierrätettävillä oppimateriaaleilla on kaupungin talouteen?

Koulutuksen järjestäjille korvataan kaikki oppivelvollisuuden laajentumisesta aiheutuvat kulut, joten Lahden kaupungille ei ole taloudellisesti merkitystä sillä, käytetäänkö lukioissa painettua vai digitaalista oppimateriaalia.

Taustaa

Suomessa laajennettiin 1.8.2022 alkaen oppivelvollisuus koskemaan myös toisen asteen koulutusta. Samanaikaisesti otettiin lukiokoulutuksessa käyttöön myös uusi opetussuunnitelma, joka pohjautuu valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin 2019. Opetussuunnitelma määrittää opetus- ja kasvatustyön lukioissa.

Digitaalisen materiaalin käyttö lukioissa on lisääntynyt viime vuosien aikana huomattavasti. Vuonna 2016 järjestettiin ensimmäisen kerran sähköiset ylioppilastutkinnon kokeet. Muuan muassa se on ohjannut opetusta entistä enemmän digitaaliseen suuntaan. Lahden lukioissa käytettiin jo ennen oppivelvollisuuden laajentumista yli 50 % digitaalista oppimateriaalia. Joissakin oppiaineissa ei käytetty muuta kuin digimateriaalia. Kokeet ovat olleet jo useamman vuoden ajan sähköisesti järjestettyjä. Perusopetuksessa suuntaus on ollut samankaltainen ja osa opetuksesta järjestetään sähköistä oppimateriaalia käyttäen. Lukion alussa varmistetaan, että lukion aloittavilla on tarvittavat valmiudet toimia digitaalisessa maailmassa. ”Erityistä huomiota kiinnitetään opiskelijoiden valmiuteen käyttää digitaalisia välineitä ja oppimisympäristöjä. Lukiokoulutuksen vaatima digitaalinen osaamistaso varmistetaan heti lukio-opintojen alussa.” (Lahden lukiokoulutuksen opetussuunnitelma 2021)

Opetussuunnitelman perusteissa nostetaan digitaalisuus ja sen hyödyntäminen useassa kohdassa esiin.

”Opiskelijaa ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä tiedon hankintaan, käsittelyyn ja arviointiin sekä tuottamiseen ja jakamiseen. Yksilöllistä etenemistä, henkilökohtaisia oppimispolkuja ja osaamisen kehittymistä voidaan tukea tarjoamalla opiskelijalle mahdollisuuksia suorittaa opintoja myös verkko-opiskeluna.”

”Digitalisaatio tuo mahdollisuuksia yhteisölliseen oppimiseen ja tiedon luomiseen sekä erilaisten opiskelu- ja tietoympäristöjen hyödyntämiseen. Opiskelijaa ohjataan toimimaan verkostoituneessa ja globalisoituneessa maailmassa.”

Pelkkään painettuun kirjaan tukeutuminen ei tänä päivänä ole oppimisessa mahdollista. Digitaalisessa maailmassa tapahtuu opettajan ja opiskelijan

vuorovaikutusta, kuten tehtäväksi annet ja opettaja tuottaa myös materiaalia digitaalisessa muodossa. Toisin kuin painetussa kirjassa, on digitaalisessa maailmassa mahdollista tarjota erilaisille oppijoille sopivaa oppimateriaalia. Digitaalinen oppimateriaali mahdollistaa opittavan asian jäsentelemisen opetusryhmä- ja oppijakohtaisesti mielekkäällä tavalla. Modernit digitaaliset kirjat ovat pikemminkin oppimisympäristöjä, joihin opettajalla on mahdollisuus rakentaa opiskeltavaan aiheeseen liittyviä mielekkäitä kokonaisuuksia, jotka koostuvat teoriasta ja erilaisista monipuolisista tehtävistä, joista osa voi olla esimerkiksi itsetarkistuvia antaen opiskelijalle välittömän palautteen oppimisesta. Tarjolla on opetusvideoita, äänitteitä, kolmiulotteisia kuvia, liikkuvaa kuvaa jne. Digitaaliset oppimismateriaalit myös kehittyvät jatkuvasti paremmiksi ja monipuolisemmiksi. Jos puhutaan oppimateriaalin saavutettavuudesta, antaa digitaalinen materiaali siihen paremmat ja monipuolisemmat mahdollisuudet painettuun verrattuna. Digitaalista oppimateriaalia on esimerkiksi mahdollista luetuttaa ääneen tekoälyyn perustuvilla lukijoilla ja skaalata suuremmiksi. Uusi lainsäädäntö myös velvoittaa oppimateriaalien digitaalista sisältöä tuottavia kustantamoja tekemään materiaalista saavutettavia (Web Content Accessibility Guidelines 2.1. Luettu 6.4. saavutettavuusvaatimukset.fi).

Kysely kymmenen suuren kaupungin lukiokoulutuksille antoi tulokseksi, että niissä on lähes 100 % käytössä digimateriaali. Joissakin kaupungeissa oppimisvaikeuksissa on mahdollista saada käyttöön painettu oppikirja. Niissä tapauksissa vaaditaan erityisopettajan tai vastaavan lausunto.

Oppimateriaalin käytön kehittäminen

Vastausprosentti opettajakyselyyn oppimateriaalin käytöstä oli valitettavan alhainen (30%), mutta saatujen tulosten perusteella voidaan kuitenkin todeta, että suurin osa opettajista haluaa käyttää digimateriaalia. Joissakin oppiaineissa mielipiteet jakaantuvat, joka osoittaa, että opettajien mielestä näissä oppiaineissa sekä painetun oppikirjan että digimateriaalin käyttö on mahdollista. Suurimmassa osassa oppiaineita opettajat haluavat käyttää vain digimateriaalia.

Opettajien kokemusten mukaan osa opiskelijoista haluaisi käyttää painettua oppikirjaa joissakin oppiaineissa. Huomionarvoista on, että niiden opettajien tunneilla, jotka haluaisivat käyttää painettua oppikirjaa, on myös huomattavan paljon enemmän painetun oppikirjan puoltajia opiskelijoiden joukossa. Syinä painetun oppikirjan käyttöön mainitaan terveydelliset syyt ja kokonaisuuden hahmottaminen sekä ruutuajan pienentäminen.

Maailman muuttuessa myös koulujen ja oppilaitosten on muututtava. Digitaalisuus on vallannut kaikki elämän osa-alueet. Digitaalisuuden hyödyntämisestä on tullut arkea myös opetuksessa. Kaikki oppimateriaalin tuottajat panostavat digitaaliseen materiaalin kehittämiseen. Materiaali kehittyy sitä mukaa, kun sen käytöstä ja haasteista saadaan kokemuksia. Myös opettajien taidot kehittyvät digimateriaalin käytön myötä. Lukion opetussuunnitelman tavoitteiden toteuttaminen vaatii digitaalisen materiaalin käyttöä. Joidenkin opiskelijoiden kohdalla voi olla kuitenkin tarpeellista käyttää vielä painettu materiaaliakin esimerkiksi kokonaisuuksien hahmottamisen kannalta tai terveydellisistä syistä.

Lahden lukiokoulutuksessa jatketaan digitaalisen oppimateriaalin käyttöä. Joihinkin oppiaineisiin hankitaan kuitenkin pieni painettujen oppikirjojen varasto erityisopettajan käyttöön ja hänen hallittavakseen. Erityisopettaja voi käyttää materiaalia omalla vastaanotollaan tai hänen lausuntonsa

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 17

perusteella sitä voidaan jakaa opiskelijoille terveydellisistä tai oppimisvaikeuksista johtuvista syistä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

Valtuustoaloite

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

§ 230

Asemakaavan muutosehdotus A-2834, Villähde, Villähteen tie 339 ja 335 sekä siihen liittyvä tonttijakoehdotus M-22-42 KV

8137/10.02.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnitteluinsinööri Riina Puusaari p. 044 790 9508

Tonttijaon osalta kiinteistöinsinööri Mika Järvelä p. 050 398 5386

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

“Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2834, jolla muodostuu Lahden kaupungin Villähteen (34.) kaupunginosan korttelin 433 tontti 10 sekä sitä koskevan tonttijakoehdotuksen nro M-22-42.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupungin Villähteen (34.) kaupunginosan korttelin tontteja 5 ja 7 asemakaavan muutosehdotus A-2834 Villähteen tie 339 ja 335 sekä siihen liittyvä tonttijakoehdotus M-22-42.

Asemakaavan muutos laaditaan yksityisen maanomistajan aloitteesta.

Kaavamuutoksen tavoitteena oli alun perin kaavahakemuksen mukaisesti yhdistää kaksi pientalotonttia yhdeksi rivitalotontiksi. Kaavaprosessin aikana

rivitaloista luovuttiin ja kaavaehdotuksessa alueelle on osoitettu yksi tontti, jolle voi rakentaa useamman pientalon. Kaavamuutoksella nostetaan jonkin verran tontin rakennusoikeuden määrää ja tarkistetaan muut kaavamääräykset.

Kaupungin strategian (2017) mukaisesti kaava edistää kestävän kehityksen mukaista yhdyskuntarakennetta ja liikkumista (A4) ja kaavassa on huomioitu vesiensuojelu (A6).

Asemakaavalla muodostuu yksi asuinpientalojen korttelialue ja tontti, jonka ajoliittymä on meluaidasta johtuen viereisen nuorisoseurantalon pihan kautta Villähteentielle. Kaavassa on osoitettu kaksi erillistä rakennusala tontille, joille kullekin voi rakentaa 500 m². Rakennusoikeutta tontilla on yhteensä 1000 m². Autopaikkoja tulee rakentaa kaksi per asunto. Alueelle voidaan rakentaa enintään kaksikerroksisia rakennuksia.

Rakennusalojen jakamisella, rakennusten eriyttämisellä ja vaatimuksella yhtenäisestä korttelisuunnitelmasta on pyritty hakemaan vanhaan ryhmäkylään sopivaa rakeisuutta. Suurin sallittu kerrosluku on kaksi, mikä mahdollistaa alueelle tyypillisten 1,5-kerroksisten rakennusten rakentamisen.

Julkisivujen päämateriaali tulee olla puuta ja niiden värit tulee sopeutua maakunnallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Rakennuksiin on tehtävä peltinen satulakatto ja asuinrakennusten kattokulman tulee olla 1:1,5. Lisäksi rakennusten kattojen tulee olla keskenään saman värisiä koko korttelialueella. Asuinrakennusten osalta on määrätty harjansuunta.

ikkunoiden ja muiden rakenteiden ääneneristävyyttä koskien melumääräys tontin itälaidalle.

Pientalojen myötä alueen liikenteelliset vaikutukset tulevat olemaan pienemmät kuin mitä ne olisivat rivitalojen osalta olleet. Voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna liikenteellinen tilanne alueella ei muutu merkittävästi, sillä alueelle voidaan sen mukaan kullekin rakennuspaikalle rakentaa enintään kaksi asuntoa käsittävä erillispientalo.

Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistäminen on taloudellisesti ja ympäristöllisesti kestävä. Alueen tulevaan asukas- ja liikennemäärään vaikuttaa eniten se, kuinka monta asuinpientaloa tontille rakentuu.

Kaavamuutoksen vaikutuksia on esitelty laajemmin kaavaselostuksen kohdassa 5.4.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu 4.3.2021 julkaistussa Lahden kaupungin vuoden 2021 kaavoituskatsauksessa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu ja asetettu nähtäville kaavamuutoshankkeen kotisivulle samaan aikaan kaavaluonnoksen kanssa. Alueen naapurikiinteistöille ja maanomistajille on toimitettu postitse kaavaluonnos ja OAS valmisteluvaiheen kuulemisen yhteydessä, mikä järjestettiin 16.12.2021-5.1.2022.

Kaavaluonnoksesta saatiin yhteensä 3 mielipidettä ja 5 lausuntoa. Lausunnot saatiin Lahti Energi Sähköverkko Oy:ltä, Päijät-Hämeen liitolta, Lahden itäiseltä kumppanuuspöydältä, ELY-keskukselta ja Lahden Museoilta.

Saatujen mielipiteiden ja lausuntojen perusteella on luovuttu rivitalojen osoittamisesta alueelle ja päädytty esittämään alueelle asuinpientalojen korttelialuetta. Kaavamääräyksiin on lisätty rakentamista ohjaavia määräyksiä mm. julkisivuista sekä kattokulmasta ja -materiaalista. Määräysten tavoitteena on ollut sovittaa rakentaminen paremmin maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Lisäksi kaavamääräyksiin on lisätty velvoite laatia yhtenäinen korttelisuunnitelma.

Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet ovat päätösesityksen liitteenä. Vastineet mielipiteisiin ja lausuntoihin on esitetty liitteenä olevan kaavaselostuksen kohdassa 4.3.2.

Tonttijako

Asemakaavan muutoksen yhteydessä tehdään MRL 78§:n mukaisesti Villähteen (34.) kaupunginosaan tonttijako M-22-42 korttelin 433 tontille 10.

Kaavan laatimisesta perittävät maksut

Asemakaavan muutos vaatii ei vaadi maankäyttösopimusta.

Asemakaavan muutoksen laatimisesta peritään hakijalta MRL 59§:n nojalla (kaavahakemuksen jättövuoden 2018) taksan mukainen 2500 euroa, kuulutuskustannuksista 300 euroa ja tonttijaon laatimisesta MRL 82§:n nojalla 465 euroa.

Aiempi käsittely lautakunnassa

Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli asiaa 23.3.2022 § 37. Asian esittelijän suunnittelujohtaja Petri Honkasen päätösehdotus oli seuraava:

”Kaupunkiympäristölautakunta päättää asettaa asemakaavan

muutosehdotuksen A-2834 sekä tonttijakoehdotuksen M-22-42 julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2834, jolla muodostuu Lahden kaupungin Villähteen (34.) kaupunginosan korttelin 433 tontti 10 sekä sitä koskevan tonttijakoehdotuksen nro M-22-42.”

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaavaehdotuksesta saadut lausunnot ja muistutus

Asemakaavan muutosehdotus A-2834 on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 7.4.-10.5.2022. Ehdotuksesta jätettiin kolme lausuntoa ja yksi muistutus. Lausunnon jättivät Päijät-Hämeen liitto, Hämeen ELY-keskus ja Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo. Muistutuksen jätti kaavan vaikutusalueella asuva yksityishenkilö. Lausuntojen ja muistutuksen pääsisältö oli seuraava:

Päijät-Hämeen liitto näki lausunnossaan hyvänä muutokset, joita kaavan tavoitteisiin on tehty luonnosvaiheen jälkeen ja että pientalot soveltuvat maakunnallisesti arvokkaaseen Orrilanmäen kulttuurimaisemaan luonnosvaiheessa esitettyä rivitaloa paremmin. Lausunnossa toivottiin, että asemakaavamuutoksen maisemalliset vaikutukset arvokkaaseen kulttuurimaisemaan olisi arvioitu osana asemakaavaprosessia.

Hämeen ELY-keskuksen lausui, että kaavaratkaisu on kehittynyt paremmaksi ja kaavan mahdollistamat pientalot soveltuvat maakunnallisesti arvokkaaseen Orrilanmäen kulttuurimaisemaan. Alueen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että piha-alueilla pystytään turvaamaan meluohjearvot täyttävät oleskelualueet. Ajoyhteys viereisen nuorisoseurantalon pihan kautta on liikenneturvallisuuden kannalta hankala, koska se risteää nuorisoseurantalon pihalta suojatielle johtavan kulkuyhteyden kanssa. Nuorisoseurantalon liittymäjärjestelyitä ja tontin sisäisiä kulkuyhteyksiä pitää tarpeen mukaan parantaa.

Lahden Museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esitti lausunnossaan, että kaavaselostuksen vaikutusten arviointia tulee täydentää rakennettuun ympäristöön kohdistuvien vaikutusten osalta.

Yksityishenkilön muistutuksessa toivottiin, että asemakaavan muutoksessa esitettyä ajoyhteyttä olisi jatkettu meluseinän suuntaisesti tontin länsirajalle asti, jotta sillä puolella olevalle rakentumattomalle tontille voitaisiin osoittaa ajoyhteys kaavamuutosalueen halki ja edelleen nuorisoseurantalon liittymään.

Lausunnot ja muistutus ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Vastine Päijät-Hämeen liiton lausuntoon

Asemakaavan selostusta on täydennetty maisemallisten vaikutusten arvioinnilla selostuksen kohdassa 5.4.2.

Vastine Hämeen ELY-keskuksen lausuntoon

Asemakaavakartalla on esitetty ohjeellinen rakennusten sijainti, jolla on pyritty osoittamaan esimerkin omaisesti, miten pihoja voidaan suojata sekä liikenteen melulta että viereisen nuorisoseurantalon toiminnan meluhaitoilta. Asemakaavamääräyksissä on edellytetty yhtenäisen korttelisuunnitelman laatimista tontille, minkä yhteydessä rakennusvalvonta voi vaikuttaa rakennusten sijoittamiseen tontille. Villähteen nuorisoseuran tontin läpi on voimassa olevassa kaavassa osoitettu ajoyhteys kaavamuutosalueelle. Liikennejärjestelyiden toimivuutta ja turvallisuutta voidaan arvioida rakennuslupavaiheessa. Nuorisoseuran tontille tulee laatia rasitesopimus, jossa määritellään kaavamuutoksen kohteena olevalle kiinteistölle oikeus käyttää kaavan mukaista ajoyhteyttä.

Vastine Lahden Museot / Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausuntoon

Asemakaavan selostukseen on lisätty vaikutusten arviointiin maininta nykyisen päärakennuksen purkamisesta selostuksen kohtaan 5.4.1. Lisäksi selostusta on täydennetty maisemallisten vaikutusten arvioinnilla selostuksen kohdassa 5.4.2.

Vastine muistutukseen

Muistutuksessa esitetään, että korttelin 433 tontille 4, mikä sijaitsee kaavamuutosalueen länsipuolella, osoitettaisiin ajoyhteys kaavamuutosalueen läpi. Kyseiselle tontille on voimassa olevassa kaavassa osoitettu ajoyhteys saman korttelin tontin 3 kautta. Kaavamuutoksen laatimisen yhteydessä on todettu, että kaavamuutosalueen ajoyhteys Villähteentielle Villähteen nuorisoseurantalon halki rasittaa nuorisoseurantalon toimintaa, mikä on ohjannut suunnitelmaa siihen, että rakentamisen määrä on rajattu neljään erillispientaloon. Tontti 4 on tällä hetkellä rakentamaton ja sille voi rakentaa voimassa olevan asemakaavan

mukaan enintään kaksi asuntoa käsittävä erillispientalo. On totta, että ajoliittymä, mikä palvelee korttelin 433 tontteja 2, 3 ja 4 on kapea. Se kuitenkin palvelee enintään kuutta asuinkuntaa. Villähteen nuorisoseuran piha sen sijaan palvelee Pyrylässä järjestettäviä erilaisia viikkotunteja ja tapahtumia, jonne tullaan autolla ja jossa on myös saattoliikennettä. Edellä mainitut asiat huomioiden muistuttajan esitys ei ole perusteltu eikä kaavamuutokseen tehdä muistuttajan toivomaa muutosta ajoyhteyden jatkamisesta kaavamuutosalueen halki korttelin 433 tontille 4.

Kaavaan tehdyt muutokset

Kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen kaavamääräyksiin on tehty seuraavat muutokset:

- korttelimääräystä AP-1 on tarkennettu siten, että alueelle saa rakentaa enintään neljä yksiasuntoista erillistä pientaloa
- harjansuuntaa osoittava määräys on tarkennettu koskemaan päärakennuksen harjansuuntaa

Selostus on korjattu tältä osin. Asemakaavan selostukseen on lisätty vaikutusten arviointiin maininta nykyisen päärakennuksen purkamisesta selostuksen kohtaan 5.4.1. Lisäksi selostusta on täydennetty maisemallisten vaikutusten arvioinnilla selostuksen kohdassa 5.4.2.

Muutosten vähäisyyden vuoksi kaavaehdotusta ei ole tarpeellista asettaa uudelleen nähtäville.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: valitusosoitus Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Toimenpiteet

Kh: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä muistutuksen tekijälle [REDACTED]

[REDACTED], kv

Kv: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä hakijoille [REDACTED]

[REDACTED],

ote pöytäkirjasta ilman liitteitä muistutuksen tekijälle [REDACTED]

[REDACTED],

ote pöytäkirjasta ilman liitteitä sitä pyytäneille kunnan jäsenille (jos on),
sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY-keskukselle.

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen:

laskutuslomake laskutusta varten,

kuulutus,

sähköisesti:

jäljennös kuulutuksesta Hämeen ELY -keskus,

jäljennös kuulutuksesta + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,

jäljennös kuulutuksesta + kartta Päijät-Hämeen liitto,

jäljennös kuulutuksesta kaupunkiympäristön palvelualueen

kaupunkisuunnittelu

Liitteet

A-2834 Kaavaehdotuskartta KV

A-2834 Kaavaselostus ja seurantalomake KV

A-2834 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 17

A-2834 Tonttijakokartta M-22-42

A-2834 Luonnosvaiheen lausunnot

A-2834 Luonnosvaiheen mielipiteet

A-2834 Asemakaavahakemus

A-2834 Orrilanmäen maisemaselvitys

A-2834 Ehdotusvaiheen lausunnot

A-2834 Ehdotusvaiheen muistutus

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 17

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

§ 231

Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman laadintaohjeet

69/02.00.00.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

Laskentapäällikkö Kati Helin p. 044 716 1059

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman laadintaohjeet ja niihin sisältyvän talouskehyksen.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 30.05.2022

§ 210

Päätös

Esittelijän peruutettua päätösehdotuksensa asia jätettiin käsittelemättä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman laadintaohjeet ja niihin sisältyvän talouskehyksen.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Konsernipalvelut/ talouspalvelut 23.5.2022

Lahden kaupungin hallintosäännön § 36 Talousarvion laadinta- ja toimeenpano-ohjeet määrittelee, että kaupunginhallitus antaa lautakunnille, alaisilleen jaostoille ja johtokunnille sekä palvelualueille ja alaisilleen taseyksiköille tarvittavat talousarvion laadinta- ja toimeenpano-ohjeet.

Talouspalveluissa on valmisteltu liitteenä oleva esitys vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023—2025 taloussuunnitelman laadintaohjeiksi sekä talouden kehykseksi. Talousarvion laadintaohjeita noudatetaan vuoden 2023 talousarviota ja vuosien 2023—2025 taloussuunnitelmaa valmisteltaessa.

Valtiovarainministeriön 13.4.2022 julkaiseman Kuntatalousohjelman 2023—2026 mukaan kuntatalouden tilinpäätösarvioiden tunnusluvut näyttävät jo toista vuotta perättäin poikkeuksellisen hyviltä. Koronaepidemia ei ole

heikentänyt kuntataloutta, sillä valtio on tukenut kuntia ja kuntayhtymiä koronaepidemian aikana erilaisilla tukitoimilla.

Vuosi 2023 tulee olemaan hyvin poikkeuksellinen kuntataloudessa. Sote-uudistuksen seurauksena kuntien toimintamenojen arvioidaan alenevan 54 prosenttia ja kuntien tuloja vähennetään koko maan tasolla niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran. Kunnallisveroprosentteja alennetaan kunnilta yhtä suurella prosenttiyksiköllä, -12,64, jonka lisäksi yhteisöverotulojen jako-osuutta pienennetään kolmanneksella ja valtion jako-osuutta kasvatetaan vastaavasti. Kuntien valtionosuuksista vähennetään hyvinvointialueille siirtyvien tehtävien rahoitus.

Hyvinvointialueille siirtyvän rahoituksen lisäksi kuntien valtionosuuksia pienentää 24 milj. euron pysyvä sopeutus vuodesta 2023 alkaen, joka oli osa hallituksen puoliväliiriih päätöstä kehysmenojen alentamiseksi. Kuntien valtionosuuksien arvioidaan laskevan 65 prosenttia vuonna 2023.

Vuonna 2023 kuntatalouden lainoista siirtyy arviolta 5,1 mrd. euroa pois sote-uudistuksen myötä. Korkotason odotetaan normalisoituvan lähivuosina jo useamman vuoden vallinneesta epätavallisesta tilanteesta, jossa nimelliskorot ovat olleet negatiivisia.

Lahden kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden kaupunkistrategian 14.3.2022 § 35. Strategia ohjaa rakentamaan kaupungin toiminnan talouden kestäväälle kasvulle ja tavoitteena on, että kaupungin tulorahoitus vuonna 2026 riittää kattamaan nettoinvestoinnit.

Talouden tasapainotavoite on erittäin haasteellinen. Inflaatio- ja korkokehitys, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja edelleen jatkuva koronapandemia, Sote-uudistus vuonna 2023 ja TE-palvelujen siirto valtiolta kunnille vuonna 2024 aiheuttavat haasteen Lahden kaupungin taloudelle. Sote-uudistuksessa kaupungin tuloja leikataan enemmän kuin menoja. TE-

palvelujen siirtyminen kaupungille ja uudistuksen kuntien kannustinmalli työttömyydestä aiheutuvien kustannusten kasvamisen osalta lisäävät kaupungin menoja.

Lahden kaupungin uudistumis- ja muutosohjelman toimenpiteet menojen kasvun hillitsemiseksi eivät yksin riitä tasapainoisen talousarvion toteutumiseen. Tasapainon saavuttamiseksi tulee tarkastella mahdollisia uusia toimenpiteitä vuodesta 2024 alkaen.

Lahden kaupunginvaltuusto päätti talousarvion 2022 hyväksymisen yhteydessä 22.11.2021 että kaupunki aloittaa helmikuussa 2022 parlamentaarisen työskentelyn kaupungin talouden ja konsernirakenteen sovittamiseksi sote-uudistuksen jälkeiseen tilanteeseen.

Lahden kaupungin kehysten mukainen tuloslaskelma päättyy 2023 vuoden osalta 22,3 milj. euron tilikauden alijäämään. Laskelmassa on huomioitu ennusteiden mukainen talouden kasvu, kustannuskehitys, toiminnassa tapahtuvat muutokset sekä talouden tasapainottamisen toimenpiteet. Verotulojen ja valtionosuuksien arviot kehyksessä perustuvat kevään 2022 ennakkotietoihin. Arviot tarkentuvat kesän ja syksyn aikana. Virka- ja työehtosopimusneuvottelujen mukainen palkkaratkaisu sisällytetään laskelmiin talousarvovalmistelun yhteydessä sen jälkeen, kun ratkaisu on valmistunut.

Lahden kaupungin tilinpäätöksessä 2021 taseeseen kertynyttä ylijäämää on 191,8 milj. euroa. Ylijäämä mahdollistaa vuodelle 2023 alijäämäisen kehysten.

Talousarviossa investoinnit suunnitellaan viideksi vuodeksi.

Taloussuunnitelmakauden 2023—2027 investointikokonaisuuden bruttoinvestoinnit ovat yhteensä 485,7 milj. euroa, joka sisältää vuosittaisen

4,6 milj. euron investointivarauksen elinkeinoelämän kasvun edellytysten mahdollistamiseen ja kaupungin tulopohjan vahvistamiseen.

Kehyksen mukaisessa rahoituslaskelmassa kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta ilmaisee 47,3 milj. euron lainatarpeen vuonna 2023. Suunnitelmakaudella 2023—2025 lainatarve omaan palvelutoimintaan on yhteensä 216,8 milj. euroa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Yleiskirje (kirjaamon kautta koko henkilöstö)

Liitteet

Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion sekä vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman laadintaohjeet

§ 232

Osallistuminen kiertotalouden green dealin skenaario- ja sitoumustyöhön

3064/00.05.00.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristöjohtaja Elina Ojala p. 044 482 6376,

Ympäristökoordinaattori Jenni Rahkonen p. 044 482 6646

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Perusteluosa

Taloudellisen kestävyysden lisääminen kriiseissä, ilmastopäästöjen vähentäminen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen edellyttävät muutoksia tavoissa tuottaa ja kuluttaa. Lahden kaupungin visiona vuoteen 2030 on: Lahti – tehty kestäväksi. Suomen johtavan ympäristökaupungin edelläkävijyys tuo asukkaille hyvinvointia ja yrityksille menestystä. Strategiaan on kirjattuna elinvoiman mitattavana tavoitteena, että kiertotalous-liiketoiminta kasvaa.

Lahden kaupunki on saanut yhteiskirjeen ilmasto- ja ympäristöministeri Emma Karilta ja elinkeinoministeri Mika Lintilältä osallistua kiertotalouden green dealin skenaario- ja sitoumustyöhön.

Allekirjoittamalla osallistumiskirjeen Lahden kaupunki sitoutuu osallistumaan kiertotalouden green dealin skenaario- ja sitoumustyöhön vuosina 2022–2023. Asiaa edistetään virkamiesvalmistelussa. Kirjeellä ei kuitenkaan sitouduta solmimaan yhteistyöprosessissa kehitettävää kiertotalouden green dealia, vaan mahdollinen sopimus tuodaan aikanaan erikseen päätöksentekoon.

Osallistuminen kiertotalouden green dealin skenaario- ja sitoumustyöhön tukee kaupungin omaa kiertotaloustyötä sekä lisää yhteistyötä prosessissa mukana olevien tahojen, kuten kuntien, toimialajärjestöjen ja ympäristöministeriön kanssa. Lahden kaupunki pääsee myös omalta osaltaan vaikuttamaan kehitettävän kiertotalouden green dealin sisältöön ja sopimuksen allekirjoittavien tahojen vaatimuskriteereihin.

Kiertotalouden green dealin taustalla on alkuvuonna 2021 valmistunut Kiertotalouden strateginen ohjelma, jonka pohjalta hallitus teki periaatepäätöksen huhtikuussa 2021. Nyt käynnistyvä kiertotalouden green dealin rakentaminen on kansallisesti tärkeimpiä prosesseja, joilla tuetaan siirtymää kohti kiertotaloutta Suomessa – strategisesti yhdessä sovittuihin tavoitteisiin, eri tahojen vapaaehtoisin toimiin ja parhaaseen tietoon nojaten.

Green dealit ovat vapaaehtoisia sopimuksia valtion ja elinkeinoelämän tai julkisen sektorin toimijoiden välillä. Kiertotalouden green dealissa ei kuitenkaan allekirjoiteta varsinaista sopimusta, vaan se koostuu yhteisistä raameista ja kriteereistä sekä mukaan lähtevien toimijoiden vähähiilistä kiertotaloutta edistävästä sitoumuksista.

Käynnistymässä on runsaan vuoden mittainen työ yhdessä tutkimuslaitosten (SYKE, GTK, LUKE, VTT ja Tilastokeskus) ja mukaan lähtevien organisaatioiden kanssa. Tavoitteena on valmistella tutkimukseen nojaavia

skenaarioita kiertotalouden mahdollisuuksista edistää hyvinvointia ja kestävää taloutta.

Tavoitteena on sitoumukset, jotka:

- tähtäävät ekologisesti kestävään talouskasvuun, luonnonvarojen kulutuksen ja kasvihuonepäästöjen vähentämiseen sekä luonnon monimuotoisuuden suojelemiseen
- sisältävät kunnianhimoiset ja seurattavissa olevat tavoitteet sekä konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi
- luovat toimintamallin, joka on lainsäädäntöä joustavampi, huomioivat toiminnan ja toimijoiden monimuotoisuuden ja mahdollistavat uusien ratkaisujen kehittämisen

Kiertotalouden green deal- ja skenaariotyö:

- tukee toimijoiden omia strategioita ja tiekarttoja tutkitulla tiedolla, vertaistuellalla ja fasilitoinnilla,
- edistää kansallisia tavoitteita ja auttaa varautumaan muuttuvaan ympäristöön,
- tukee edelläkävijyyttä ja auttaa kehittämään uusia ratkaisuja,
- luo uskottavuutta kiertotaloustyölle sekä lisää kilpailukykyä ja houkuttelevuutta rahoittajien silmissä,
- auttaa löytämään yhteistyökumppaneita ja tukea haasteiden ratkaisuun ja
- linkittyy muihin kehittämisprosesseihin kuten kaupunkien ekosysteemisopimusten toteuttamiseen.

Mukaan lähtevät sitoutuvat:

- osallistumaan materiaalivirta-analyysin ja skenaarioiden laatimiseen tuottamalla lähtötietoja sekä näkemyksiä keskeisistä tulevaisuuden muutoksista ja investoinneista, kuten teknologian kehittymisestä, toimintamalleista, uusista tuotteista ja palveluista sekä niiden edellyttämistä tuotantopanoksista,
- osallistumaan oman toimialansa ja alueensa keskusteluihin ja työpajoihin sekä kaikkien työssä mukana olevien yhteisiin työpajoihin (noin 4-6 kohtaamista),
- mahdollisuuksien mukaan tekemään oman sitoumuksen osaksi kiertotalouden green dealia sekä edistämään ja seuraamaan omien tavoitteidensa ja toimenpiteidensä toteutumista,
- yhteen sovittamaan kiertotalouden green dealin tavoitteet ja toimet soveltuvien osien omiin strategioihin ja tiekarttoihin.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: ympäristöjohtaja Elina Ojala ja ympäristökoordinaattori Jenni Rahkonen.

§ 233

Lahden seudun ympäristökatsaus 2021

3165/11.00.01.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristöjohtaja Elina Ojala p. 044 482 6376,
ympäristökoordinaattori Aino Kulonen p. 044 482 6178

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Perusteluosa

Lahden seudun ympäristökatsaus on Lahden ja Hollolan yhteinen raportti ympäristön tilasta ja ympäristötavoitteiden saavuttamisen tilanteesta. Ympäristökatsaus on julkaistu vuosittain vuodesta 2002 lähtien ja sillä seurataan ympäristön tilaa ja ympäristötyön vaikuttavuutta.

Erityisen positiivisena vuoden 2021 katsauksessa erottuu Lahden tuotantoperusteisten kasvihuonepäästöjen laskun jatkuminen. Viimeisimmissä, vuoden 2020 päästölaskennoissa, erottuvat erityisesti Lahti Energian päästöjen pieneneminen sekä erillislämmityksen päästöjen merkittävä pieneneminen edellisvuoteen nähden. Alueen asukkaat ja yritykset ovat aktiivisesti siirtyneet öljylämmityksestä kestäviin

vaihtoehtoihin. Pandemia laski liikennemäärien kautta myös liikenteen päästöjä.

Katsauksessa tuodaan näkyväksi aktiivista vesien suojele- ja kunnostustyötä, jota Lahdessa tehdään niin pinta- kuin pohjavesien hyväksi. Erityisesti pohjavesien kemiallisen tilan parantamiseen ei ole nopeasti vaikuttavia keinoja. Ennaltaehkäisevä pohjavesiensuojelu on siis erittäin tärkeää.

Katsauksessa on nähtävissä, että luonnonsuojelualueiden määrä ei ole viime vuosina kehittynyt odotetusti. Suojellun alueen osuus kaupungin pinta-alasta on pysynyt vuosia noin kahdessa prosentissa. Luonnon monimuotoisuuden vahvistuminen on otettu tavoitteeksi kaupungin strategiassa ja tarkat tavoitteet ja mittarit luonnonsuojelulle sekä muulle luonnon monimuotoisuutta edistävälle työlle määritellään vuoden 2022 aikana. Toinen selkeä kehittämiskohde on materiaalina kierrätettävän jätteen osuus, joka ei ole noussut tavoiteltua tahtia.

Lisätietoja liitteenä olevassa katsauksessa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Tiedoksi KV

Liitteet

Lahden Seudun Ympäristökatsaus 2021

§ 234

Lahden hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelman raportointi vuodesta 2021

3202/11.00.01.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristöjohtaja Elina Ojala p. 044 482 6376,
ympäristökoordinaattori Aino Kulonen p. 044 482 6178

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi hiilinielu- ja
kompensatiosuunnitelman raportoinnin vuodesta 2021.

Perusteluosa

Lahden kaupungilla on kunnianhimoinen tavoite olla hiilineutraali jo vuonna 2025. Tämä tarkoittaa päästöjen vähentämistä 80 % vuoden 1990 tasosta ja loppujen sitomista tai kompensointia. Päästövähennyksiä toteutetaan monipuolisesti mm. Lahden kestävän energian ja ilmastonmuutoksen toimenpidesuunnitelman toimenpiteiden avulla ja kompensoinnin tueksi on laadittu Lahden hiilinielu- ja kompensatiosuunnitelma (hyväksytty KH 27.1.2020). Jälkimmäiseen liittyy vuotuinen raportointi kaupunginhallitukselle toimenpiteiden etenemisestä.

Ilmastolaskenta vuodesta 2020 valmistui ja sen pohjalta saatiin tarkennettua arviota vuoden 2025 jäljelle jäävistä päästöistä ja tarvittavista lisätoimenpiteistä. Kompensoitavien päästöjen määrä ei arvioissa muuttunut. Alueen maankäytön hiilinielut nostettiin päästöjen rinnalle strategian mittariksi.

Kansallisella tasolla maankäytön päästöjen laskenta sekä kompensaatioksi hyväksyttävät toimet ovat vasta tarkentumassa, ja ympäristöministeriö valmistelee vapaaehtoisten päästökompensaatioiden periaatteita ja sääntelyä. Lahti seuraa kehitystä ja osallistuu kehitykseen aktiivisesti osana maa- ja metsätalousministeriön rahoittamaa Kuntanielu-hanketta. Hankkeen puitteissa Lahdessa tutkitaan mahdollisuuksia osallistaa yksityisiä metsänomistajia hiilinielu- ja kompensaatiotyöhön.

Alueellinen yhteistyö tiivistyi, kun Päijät-Hämeen liiton ja Hämeen ELY:n kanssa tilattiin selvitys alueen hiilinieluista, varastoista ja maankäytön päästöistä. Selvitys lisäsi tietoa alueemme luonnollisista hiilinieluista, jotka olivat edellisen selvityksen jälkeen pienentyneet merkittävästi. Selvitys korosti kuinka suurta vuotuinen vaihtelu voi olla, ja miten suuri merkitys erityisesti yksityisten metsänomistajien toimilla on hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiselle.

Kaupungin omistamia metsiä hoidetaan kestävästi virkistysmetsinä. Omista metsien hiilinieluista saadaan lohkokohtaista tarkkaa tietoa osana metsien inventointeja. Metsähoidon tueksi käynnistyi opinnäytetyö, jossa kartoitetaan parhaita toimenpiteitä, joilla lisätään hiilinieluja ja luonnon monimuotoisuutta yhtäaikaaisesti.

Yhdeksi strategian kärkihankkeeksi 2022 valittiin Hiilineutraali ympäristökaupunki, jonka toimenpiteeksi nostettiin kaupunkiympäristön toimialalta useita hiilinielu- ja kompensaatiotyötä edistävää toimenpiteitä:

valmistellaan malli maankäyttöratkaisujen hiilipäästöjen kuvaamiseksi sekä kompensoimiseksi, edistetään hiilineutraalia rakentamista, edesautetaan yritysten ja yritysympäristöjen hiilineutraaliutta sekä parannetaan Lahden oman tilakannan energiatehokkuutta.

Puurakentaminen nähdään merkittävänä mahdollisuutena kompensoida jäljellejääviä päästöjä. Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus edisti puurakentamista kaupunkikonsernissa ja valmisteli useita rahoitushakuja EU ohjelmiin. Puurakentamisen hintojen nousu on hidastanut puurakentamisen yleistymistä kansallisella tasolla.

Liitteen taulukossa vuodelle 2021 asetettujen toimenpiteiden seuranta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: ympäristöjohtaja Elina Ojala ja ympäristökoordinaattori Aino Kulonen

Liitteet

Hiilinielu- ja kompensaatiosuunnitelman raportointi 21

§ 235

Lahden kasvihuonepäästöjen raportointi vuodesta 2020

3205/11.00.01.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristöjohtaja Elina Ojala p. 044 482 6376

Ympäristökoordinaattori Aino Kulonen p. 044 482 6178

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi Lahden kasvihuonepäästöjen raportoinnin vuodesta 2020.

Perusteluosa

Lahden kaupungilla on kunnianhimoinen tavoite olla hiilineutraali jo vuonna 2025. Tämä tarkoittaa päästöjen vähentämistä 80 % vuoden 1990 tasosta ja loppujen sitomista tai kompensointia. Päästövähennyksiä toteutetaan monipuolisesti Lahden kestäväen energian ja ilmastonmuutoksen toimenpidesuunnitelman (SECAP) toimenpiteiden avulla.

Viimeisimmät tarkat laskelmat Lahden maantieteellisen alueen tuotannollisista päästöistä on tehty vuodesta 2020. Päästöt olivat vähentyneet 69 % vertailuvuodesta 1990. Päästövähennyksiä on saavutettu erityisesti energiasektorilla. Lahti Energian tuotannon päästöt laskivat

merkittävästi, kun kivihiilestä luovuttiin kokonaan vuonna 2020. Lisäksi kotitalouksien erillislämmityksen päästöt olivat pienentyneet merkittävästi vuoteen 2019 verrattuna, kun öljylämmityksestä on aktiivisesti siirrytty kestäviin vaihtoehtoihin. Myös liikenteen päästöt laskivat 2020 hieman, kun maantieliikenne väheni pandemian vaikutuksesta. Maatalouden ja jätteenkäsittelyn päästöt ovat alueella melko pienet, eikä niissä näkynyt merkittävää muutosta

Tulevina vuosina kaupungin päästövähennystyö keskittyy erityisesti liikenteen päästöihin sekä energiamurroksen viimeistelyyn. Entistä enemmän pyritään vaikuttamaan myös kulutuksen päästöihin, esimerkiksi kaupunkikonsernin rakentamisen ja hankintojen kautta sekä kaupunkilaisten kestäviä valintoja mahdollistamalla ja viestinnällä.

Lahden kestäväan energian ja ilmastomuutoksen toimenpidesuunnitelma (SECAP) päivitetään vuoden 2022 aikana ja mukaan tuodaan tarkemmat arviot toimenpiteiden vaikuttavuudesta, ilmastobudjetointia sekä investointisuunnitelma.

Kaupungin edelläkävijyys ilmastotyössä huomioitiin kansainvälisesti, kun Lahti valittiin mukaan Euroopan komission 100 hiilineutraalia ja älykästä kaupunkia- missioon, joka tukee suoraan kaupungin ilmastotyötä ja mahdollistaa uusia rahoitusratkaisuja toimenpiteille. Edelläkävijäkaupunkina Lahti osallistui myös YK:n ilmastokokoukseen Glasgowssa osana Suomen kansallista delegaatiota.

Päästökehitykseen voi tutustua tarkemmin kaupungin kotisivuilla: [Päästöjen vähentäminen - Lahti](#) ja ilmastotyöhön Lahden ympäristövahdissa: Lahden ympäristövahti [Lahden ympäristövahti \(lahdenymparistovahti.fi\)](#).

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 17

Toimenpiteet

Ote: ympäristöjohtaja Elina Ojala ja ympäristökoordinaattori Aino Kulonen

§ 236

Hallituksen esitys eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi, Lahden kaupungin lausunto

2489/03.00.00.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Maahanmuuttotyön asiantuntija Anne Saloranta p. 050 539 1639

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa perusteluosassa esitetyn lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetuksi laiksi ja siihen liittyvistä laeista.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Lakiesityksen tavoite ja keskeiset muutokset nykytilanteeseen verrattuna

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt 10.6.2022 mennessä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Tavoitteet

Kotoutumislakia koskevalla lakiehdotuksella pyritään nopeuttamaan ja tehostamaan maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä parantamalla ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta, nopeuttamalla palveluihin pääsyä, tavoittamalla maahanmuuttajia palveluihin nykyistä kattavammin maahanmuuton alkuvaiheessa sekä kehittämällä kotoutumisen alkuvaiheen palveluita kokonaisvaltaisesti.

Lain tarkoituksena olisi edistää kotoutumista ja hyviä väestösuhteita ja siten vahvistaa maahanmuuttajien yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista. Tavoitteena olisi myös edistää maahanmuuttajien työllisyyttä, osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä.

Keskeiset muutokset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kotoutumisen edistämisestä. Kotoutumista edistäviä palveluita järjestettäisiin osana uutta kunnan kotoutumisohjelmaa sekä muina kotoutumista edistävinä yleisen palvelujärjestelmän mukaisina palveluina. Kunnan kotoutumisohjelma olisi maahanmuuttajien alkuvaiheen kotoutumispalveluiden kokonaisuus, jonka vähimmäisisällöstä säädettäisiin lailla. Kotoutumisohjelmaan sisältyisi vähintään osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma, uusi monikielinen yhteiskuntaorientaatio, koulutusta, muita palvelutarpeeseen perustuvia kotoutumista ja työllistymistä edistäviä palveluita, ohjausta ja neuvontaa sekä jatko-ohjaus ohjelman päättyessä.

Lakiehdotuksella mm. lyhennettäisiin kotoutumissuunnitelman voimassaolon enimmäisaikaa ja tehostettaisiin jatko-ohjausta työelämään tai yleisiin työllisyys- tai koulutuspalveluihin.

Kunnan vastuuta kotoutumisen edistämisestä lisättäisiin ja kunnalle säädettäisiin tehtäväksi laatia osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sekä kotoutumissuunnitelmat sekä työttömiksi työnhakijoiksi ilmoittautuneille että työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille.

Kotoutumislakia koskevalla lakiehdotuksella lisättäisiin erityisesti työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien, kuten kotona lapsia hoitavien vanhempien, tavoittamista kotoutumista edistäviin palveluihin ja vahvistettaisiin kotoutumisen edistämisen monialaisuutta. Haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, kuten kiintiöpakolaisten ja alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden, osalta yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen välillä olisi keskeistä ja heille laadittaisiin edellä mainittu arviointi ja kotoutumissuunnitelma monialaisesti.

Kotoutumislakia koskevalla lakiehdotuksella selkeytettäisiin kansainvälistä suojelua saavien kuntaan ohjaamista ja eri viranomaisten vastuita kiintiöpakolaisten vastaanoton alkuvaiheessa. Ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten asumisen ja tuen järjestämisestä tulisi osa hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaa sosiaalihuoltoa. Esityksellä esitetään muutettavan sosiaalihuoltolakia, vapaasta sivistystyöstä annettua lakia, henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annettua lakia sekä muita kotoutumislakia koskevaan lakiehdotukseen liittyviä lakeja.

Kotoutumislakia koskevan lakiehdotuksen mukaan osa valtion kunnille korvaamista erityiskustannuksista säilytettäisiin nykyisellään ja osa korvattaisiin jatkossa hyvinvointialueille. Esityksen mukaan valtio maksaisi kunnille ja hyvinvointialueille laskennallista korvausta kansainvälistä suojelua saavien vastaanotosta ja kotoutumista edistävien palvelujen järjestämisestä. Korvausjärjestelmän yksinkertaistamiseksi osa nykyisin erikseen korvattavista kustannuksista, kuten tulkitsemisesta aiheutuneet

kustannukset, sisällytettäisiin osaksi laskennallista korvausta. Lisäksi osa kustannuksista, esimerkiksi uuden monikielisen yhteiskuntaorientaation sekä matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelujen järjestäminen, esitetään korvattavan kunnille osana peruspalvelujen valtionosuutta.

Esityksen tavoitteena on myös selkeyttää viranomaisten vastuita ja päivittää niitä vastaamaan rakenteellisia uudistuksia, mukaan lukien hyvinvointialueiden perustaminen sekä eduskunnalle tämän esityksen kanssa samanaikaisesti annettu hallituksen esitys liittyen työvoimapalvelu-uudistukseen.

Lahden kaupungin lausunto

Lakiehdotuksen keskeiset tavoitteet, esimerkiksi maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen nopeuttaminen ja tehostuminen ovat perusteltuja. Toimivan ja joustavan asiakaspalvelujärjestelmän tulee olla uudistuksen keskeinen tavoite. Maahanmuutto, erityisesti työ- ja opiskeluperäinen maahanmuutto ovat kaupungin elinvoimaisuuden kannalta tärkeitä tavoitteita.

Kiinnitämme huomiota siihen, että lakiehdotuksen keskeiset resurssi- ja aikautaululinjaukset ovat mm. käynnissä olevien sote- ja TE2024-uudistusten näkökulmasta haastavia ja asettavat suuria paineita lakiehdotuksen toimeenpanolle.

Lausunnon valmistelussa Lahden kaupunki on tehnyt tiivistä yhteistyötä Orimattilan, Heinolan ja Hollolan sekä Koulutuskeskus Salpauksen kanssa.

Lakiesitysluonnoksen tavoitteisiin, yksityiskohtiin ja toimeenpanoon liittyen Lahden kaupunki kiinnittää huomiota seuraaviin näkökulmiin lausuntopalvelut.fi -sivustolla esitettyihin kohtiin:

Yleiset kommentit kotoutumislakia koskevaan lakiehdotukseen

Lakiehdotuksessa on hyvä pyrkimys tukea maahanmuuttajia nopeaan kotoutumiseen ja työllisyyteen sekä huomioida syrjäytymisvaarassa olevat maahanmuuttajat. Lakiehdotus kuitenkin pitää sisällään vaikeasti tulkittavia

kirjauksia kunnan näkökulmasta, niin koskien uusia tehtäviä kuin niiden rahoitustakin.

Lahden kaupunki on huolissaan lakiuudistuksen aikataulutuksesta. Kunnilla on tällä hetkellä menossa historiallisen suuri hallinnon uudistus soteuudistuksen myötä jo vuoden 2023 alusta. Lisäksi samanaikaisesti myös valmistautuminen TE 2024 uudistukseen. Molemmat uudistukset muuttavat kunnan tehtäviä ja erityisesti rahoitus pohjaa merkittävästi.

Lakiehdotus sisältää osin hyvin yksityiskohtaista ja pikkutarkkaa säätelyä, mutta toisaalta jättää avoimeksi kunnan kannalta keskeisiä kysymyksiä. Kuntien erilaisten olosuhteiden, resurssien ja tarpeiden huomiointi on vajavainen.

Lain ehdotettu soveltamisala on laajempi kuin voimassa olevassa laissa. Lakia ehdotetaan sovellettavaksi melkein kaikkiin muihin kuin kansainvälistä suojelua hakeviin, viisumilla tai viisumivapaasti oleskeleviin. Soveltamisalan laajenemista ei ole huomioitu resurssoinnissa. Sinänsä on hyvä asia, että kaikki maahanmuuttajaryhmät pääsevät palvelujen piiriin.

Lakiehdotus sisältää kunnille uusia tehtäviä, kuten monikielinen yhteiskuntaorientaatio. Lisäksi lakiehdotus sisältää täysin uusia määritelmiä, kuten asettautumispalvelut, joka jättää epäselväksi, milloin henkilölle annetaan kotouttamis- ja milloin asettautumispalveluja. Myös kotoutumista edistävän palvelutarpeen ilmoitus, uutena asiana, on laveasti määritelty. Määrittelyssä mainitaan viranomaisten lisäksi muu henkilö, joka voi olla esimerkiksi järjestö- tai yhdistystoimija tai vapaaehtoinen henkilö.

Monikielisten ohjaus- ja neuvontapalvelujen merkitys on suuri kaikille maahan muuttaneille. Se, että ne voidaan järjestää jatkossakin maakunnallisesti, on kannatettavaa.

Perusmuotoinen tai monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma (12-22 §)

Lakiehdotuksen 12 §:ssä mainitaan palvelutarpeen arviointi ja velvoite suorittaa se moniammatillisesti. Kohderyhmä ja vastuu jako hyvinvointialueen kanssa tulisi määritellä tarkemmin. Tarkennusta tarvitaan, tulisiko lainsäädännössä määritellä myös tarkemmin kunnissa palvelutarpeen arviointia ja kotoutumissuunnitelmia laativien työntekijöiden pätevyysvaatimukset ja työsuhteen laatu virka/työsuhde. Kyseessä on kotoutujaa sitova asiakirja.

12 § ei mainitse millaiseen tietojärjestelmään (yhteensopiva valtion tietovarannon kanssa) tietoja tulisi tallentaa ja mihin

kotoutumissuunnitelma tulisi lähettää, jos kyseessä on esimerkiksi maahan muuttanut kotiäiti. Valtakunnallisen tietojärjestelmän puuttuminen on kunnan näkökulmasta kriittinen asia. Koulutussuunnitelma tulisi olla myös usean eri toimijan käytettävissä. Kunnilla ei siis ole tällä hetkellä yhteistä tietokantaa kotoutumissuunnitelmille. On myös epäselvää, miten tieto kunnasta toiseen kulkee kotoutujan muuton yhteydessä.

Lakiehdotuksessa ei määritellä, millainen kotoutumissuunnitelman tulisi olla, lakiehdotuksessa tulisi määritellä edes minimitaso/minimisisältö.

Kotoutumissuunnitelmien laadinnassa mainitaan perheiden kotoutumissuunnitelma, joka saattaa tarkoittaa myös kunnan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstön osallistumista. Tähän ei ole osoitettu, eikä ole olemassa olevia resursseja eikä välttämättä aikaisempaa osaamista. Hyvinvointialueen sosiaalityön ammattilaisen mukanaolo moniammatillisessa perheen kotoutumissuunnitelman laatimisessa vaatii huomattavia henkilöstöresursseja sekä kunnalta että hyvinvointialueelta.

Kotoutumiskoulutus (24-25 §) ja omaehtoisen opiskelun tukeminen (26-30 §)

Lakiehdotuksessa mainitaan, että kunta voi järjestää kotoutumiskoulutuksen itse tai hankkia sen ulkopuolelta. Kyseessä on täysin uusi kunnalle osoitettu tehtävä, johon ei ole osoitettu taloudellisia resursseja. Lahden kaupungissa ei ole järjestetty kotoutumiskoulutusta kunnan toimesta, joten se jouduttaneen hankkimaan ulkopuolelta. Tämä tarkoittaa käytännössä kilpailutusta ja resurssointia henkilöstöön, jolla on tarvittavaa kilpailutusosaamista.

Lakiehdotuksessa mainittua mahdollisuutta jatkaa omaehtoisia opintoja kotoutumisajan jälkeen sekä kotoutujan kielitaidon päättötestausta pidetään hyvänä asiana.

Lakiehdotuksessa mainittu kotoutumisajan lyhennys kahteen vuoteen, saattaa aiheuttaa suuriakin haasteita, erityisesti niiden henkilöiden kohdalla, jotka eivät ehdi kahdessa vuodessa oppia kieltä riittävän hyvin tai he eivät ole päässeet jatko-opintoihin. Kotoutumisajan lyhentämisessä ei ole otettu huomioon, että kotoutujalla saattaa olla taustallaan esimerkiksi hoidettavia fyysisiä/psyykkisiä sairauksia, jotka estävät kotoutumisen/opintojen aloituksen.

Yleiset kommentit kunnan kotoutumishjelmaan (11 §) ja monikielinen yhteiskuntaorientaatio (23 §)

Kunnan kotoutumisohjelma on uusi tehtävä. Päijät-Hämeessä on laadittu vuosia kuntien yhteinen Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelma, joka on samalla toiminut kotouttamisohjelmanä. Tämä yhteistyö on koettu hyvänä ja samalla on voitu yhdenmukaistaa toimenpiteitä maakunnallisesti. Maakunnallinen yhteistyö on myös kytketty ohjaus- ja neuvontapalveluihin, joista uudessa laissa säädetään entistä sitovammin. Tällainen maakunnallinen kuntien, kouluttajien ja muiden tahojen laaja-alainen yhteistyö on hyvä säilyttää, vaikka kotouttamisohjelma ehdotetaan poistettavaksi uudesta laista.

Uusi kunnan kotoutumisohjelma selkeyttää, mitä palveluja kunnissa on tarjolla. Kotoutumisohjelman hyvänä puolena on, että kunnan palvelualueiden ja muiden kotouttamispalveluja tarjoavien tahojen palvelut saadaan paremmin kotoutujien käyttöön ja sen kautta valtavirtaistetaan nykyistä palvelutarjontaa laajemminkin.

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio on kunnille täysin uusi tehtävä. Lakiehdotus, että se järjestettäisiin henkilön omalla kielellä tai hyvin osaamalla kielellä on epärealistinen. Haasteena on jo tällä hetkellä omakielisen yhteiskuntaorientaation saatavuus satojen eri kieliryhmien tarpeisiin. Esimerkiksi Päijät-Hämeessä Koulutuskeskus Salpauksessa opiskelee 52 eri äidinkieltä puhuvaa maahanmuuttajaa.

Lakiehdotuksessa monikielisen yhteiskuntaorientaation vaatimukset on kuvattu epäselvästi: mitä orientaation tulee sisältää, minkä laajuinen kokonaisuus on kyseessä, kuka opetusta voi antaa ja järjestää, millaista sen tulee olla, mitkä ovat minitavoitteet tai sisältö.

Pienten kuntien kannalta ehdotus, että koulutusta järjestetään yhteistyössä kuntien kesken, on kannatettava, mutta silloin ongelmaksi suuremmille paikkakunnille tulee kustannusten jako. Monikielisen yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen kohdalla voisi pohtia eri vaihtoehtoja, esim. voisiko yhteiskuntaorientaatiota yhdistää kotoutumiskoulutuksen kokonaisuuteen tai voisiko monikielistä yhteiskuntaorientaatiota järjestää valtakunnallisesti virtuaalikursseina.

Alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden lasten ja nuorten palvelut (3 luku)

Tältä osin lakiehdotuksen kirjaus on kannatettava, kyseinen kohderyhmä on luonnollisesti asemastaan ja iästään johtuen hyvinvointialueen vastuulla oleva.

Kuntaan ohjaaminen (4 luku)

Lakiehdotus ei sisällä suuria muutoksia nykyiseen, mutta on tärkeää, että hyvinvointialueen työntekijöillä on oikeudet päästä jatkossakin esimerkiksi Maahanmuuttoviraston UMA-rekisteriin, jotta hyvinvointialue saa tarvittavat tiedot asiakkaista ja että tiedonkulku kunnan ja hyvinvointialueen kesken yhteisistä asiakkaista on turvattu.

Huomioitavaa on, että maahanmuuttajat voivat muuttaa vapaasti kuntien välillä, joten haasteita saattaa tulla sekä kuntien että hyvinvointialueen väliseen tiedonsiirtoon järjestelmien yhteensopivuuden, resurssien ja tiedonjakamisoikeuksien näkökulmasta.

Kunnan, hyvinvointialueen ja valtion tehtävät (5-7 luvut)

Lakiehdotuksessa on epäselvästi mainittu toimenpideohjelman ja kotoutumisohjelman eroavaisuudet.

Lakiehdotuksessa mainitaan, että kunnan on raportoitava ELY:lle kahden vuoden välein, tätä pidetään tarpeettoman tiheänä.

Päijät-Hämeessä on hyviä kokemuksia maakunnallisesti laaditusta, kuntien yhteisestä kotouttamisohjelmasta. Tämä lisää yhdenvertaisuutta kotoutumisessa sekä antaa tukea erityisesti pienille kunnille, joiden resurssit eivät ole riittävät omien ohjelmien laatimiseen.

Päijät-Hämeessä on hyviä kokemuksia maakunnan kattavasta maahanmuuttotyöryhmästä. Tämä tulisi mahdollistaa jatkossakin. Tarpeelliseksi ei katsota, että lakiehdotuksen mukaisesti jokainen kunta perustaisi omia ryhmiä erillisesti.

Lakiehdotuksessa ei ole huomioitu riittävästi kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintayhteistyötä. Se pitäisi määritellä tarkemmin ja osoitettujen resurssien näkökulmasta.

Valtion korvaukset (8 luku)

Lakiehdotuksessa on mainittu, että osa rahoituksesta tulee valtionosuuksina ja osa laskennallisina korvauksina. Korvaukset tulisi kuitenkin ohjata kunnalle "korvamerkittynä", esimerkiksi uuden monikielisen yhteiskuntaorientaation sekä matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelujen järjestäminen, esitetään korvattavan kunnille osana peruspalvelujen valtionosuutta.

Laskennalliset korvaukset esitetään lakiehdotuksessa jaettavaksi kunnan ja hyvinvointialueen kesken. Tämä jako on kuitenkin vailla kestäviä perusteluita. Hyvinvointialueelta on siirtymässä tehtäviä merkittävästi

kunnille, mutta henkilöstöresurssit ovat pysymässä samoina. Lisäksi hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteiset tehtävät korvataan valtiolta joka tapauksessa. Perusteita tehdä lakiehdotuksessa mainittua laskennallisten korvausten jakoa hyvinvointialueen ja kunnan välillä ei ole.

Hyvinvointialueen oikeus hakea sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuskorvaukset on hyvä asia. Lakiehdotuksen mukaan varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on edelleen oikeus hakea vammasta tai sairaudesta johtuvia erityiskustannuskorvauksia. Lakiehdotuksessa on epäselvästi mainittu, onko kunta edelleen oikeutettu hakemaan muita erityiskustannuskorvauksia.

On lisäksi epäselvää, miten tieto henkilön erityiskustannuskorvauksista siirtyy kunnasta muuttamisen yhteydessä vastaanottavalle kunnalle.

Laskennallisiin korvauksiin esitetään sisältyväksi esimerkiksi tulkkauksekustannukset, jolloin niitä ei enää korvattaisi kunnille todellisten kustannusten mukaan. Laskennalliset korvaukset ovat kuitenkin jo tällä hetkellä kunnille riittämättömät ja tulkkaukskulujen siirtäminen kokonaan laskennallisiin korvauksiin aiheuttaa merkittävän rahoituksellisen vajeen. Laskennallisia korvauksia maksetaan tällä hetkellä 3-4 vuotta, mutta tulkkaustarvetta voi olla tämänkin ajan jälkeen. Tämä tulisi edelleen huomioida lakiehdotuksessa.

Laskennallisten korvausten muuttaminen tulkkauksekustannukset sisältäväksi saattaa aiheuttaa vaaran, ettei tulkkaukspalveluita enää käytetä. Tämä saattaa heikentää kotoutujan osallisuutta ja voi myös vaarantaa kotoutujan oikeusturvaa. On lisäksi huomioitavaa, että tulkkaukspalveluita käyttävät muutkin maahanmuuttajat kuin kansainvälistä suojelua saavat, esimerkiksi kotoutumissuunnitelmia tehdessä tai palvelutarpeenarvioinnin yhteydessä.

Korvaukset kauttaaltaan ovat mainittu lakiehdotuksessa erittäin epäselvästi: osa korvauksista maksetaan laskennallisina korvauksina, joita esitetään jaettavaksi kunnan ja hyvinvointialueen välillä, osa valtionosuuksina sekä osa vieraskielisyyskriteerin mukaisesti. Todellisia korvauksia on kunnassa todella hankala (lähes mahdoton) ennakoida ja kotoutuvien vapaa muuttoliike aiheuttaa lisää epävarmuutta erityisesti, kun laskentaperusteeksi on esitetty vieraskielisyyskerrointa. Lisäksi, etteivät korvaukset olisi ns. korvamerkittyjä, voi johtaa tilanteeseen, etteivät ne kohdenna maahanmuuttaneille.

Tiedonsaanti ja tietojärjestelmä (9 luku)

Mikäli valtakunnallista tietojärjestelmää on suunniteltu vasta (loppu)vuodelle 2024, jää vuosi 2023 välitilaksi. Tätä ei ole huomioitu rahoituksessa eikä kunnilla välttämättä ole valmiuksia omien tietojärjestelmien kehittämiseen tai ostamiseen. Siirtymävaihe aiheuttaa sen, että kunta joutuu tekemään omia tietojärjestelmien erillISRatkaisuja.

Lakiehdotuksessa jää epäselväksi, miten käytännössä tieto esimerkiksi kuntaan muuttavista henkilöistä, joilla on oikeus kotoutumispalveluihin saavuttaa vastaanottavan kunnan (järjestelmä?).

Lakiehdotuksessa ei ole mainittu, miten yhteys työllisyyspalveluiden asiakastietojärjestelmän ja kunnan käyttämän järjestelmän välillä turvataan. Tällä hetkellä henkilöiden tietoja ei saa vaihtaa.

Yleiset kommentit muihin lakiehdotuksiin

Lakiehdotuksen lausumisen aikataulu on liian tiukka, jotta kommentteja voisi antaa myös muihin lakiehdotuksiin. Lausuntopyyntöjä on meneillään useita samanaikaisesti, esim. lausuntopyyntö toimeentulotukilain uudistamiseen liittyvästä hallituksen esityksestä ja TE 2024 lausuminen. Lainsäädännöllä on yhteyskohtia ja huomattavia taloudellisia vaikutuksia kuntatalouteen, mm. kunnalle ehdotettu 50 % maksuosuus toimeentulotuen perusosasta, mihin kunnalla on hyvin pieni mahdollisuus vaikuttaa. Toimeentulotuen perusosa maksetaan Kelasta ja ennaltaehkäisevä ja täydentävä hyvinvointialueelta. Lahden kaupunki katsoo, että tämä maksuosuus on kuntien kannalta epäoikeudenmukainen.

Kunnat olisivat tarvinneet pidemmän ajan lausua lakiehdotuksiin, jotka kytkeytyvät toisiinsa ja joilla on huomattava merkitys kuntataloudelle.

Vaikutusten arviointi ja muut perusteluja koskevat huomiot

Näemme vaarana, että lakiuudistus haastaa sille asetetut perustavoitteet, vaikka perusajatus uudistuksessa on hyvä. Nyt kun kunnille asetetaan lisää uusia tehtäviä ilman selkeää ja osoitettua rahoitusta, tulee tämä mahdollisesti aiheuttamaan suuria eroja kuntien välillä. Tämä puolestaan haastaa kotoutujien tasa-arvon ja oikeusturvan niin palveluiden kuin ohjauksenkin saatavuudessa.

Kunnilla on tällä hetkellä menossa monta merkittävää uudistusta, jotka muuttavat jo lähtökohtaisesti perusteellisesti kuntien rahoituspohjaa ja tehtäviä jo valmiiksi. Kyseinen lakiehdotus tulisi lisäämään tehtäviä ilman rahoituspohjaa samanaikaisesti muiden isojen uudistuksien yhteydessä. Lakiehdotus tulee mielestämme liian nopealla aikataululla ja sen

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 17

voimaantuloa tulisivikin ehdottomasti lykätä, kunnes TE2024 sekä sote-uudistus on saatu alkuun.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lausunto lausuntopalvelu.fi 10.6.2021 mennessä

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

Pöytäkirjoja:

- Sivistyslautakunta 24.5.2022
- Lahden seudun joukkoliikennelautakunta 24.5.2022
- Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta 25.5.2022
- Kaupunkiympäristölautakunta 25.5.2022

Esityslista:

- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän hallitus 7.6.2022

Muistio:

- Vammaisneuvosto 12.5.2022

Saapunut kirje:

- Valtioneuvosto 24.5.2022: Kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen toimitiloihin liittyvät myynnit

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 17

- kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta
26.5.-2.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 17

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

§ 238

Tiedoksi merkittävät salassa pidettävät asiat

89/00.01.01.01/2022

Asia käsitellään salaisena perustuen lakiin viranomaistoiminnan julkisuudesta (621/1999)

24.1 § 26 kohta.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 17

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 218, § 219, § 220, § 221, § 222, § 223, § 224, § 225, § 226, § 227, § 228, § 229, § 230, § 231, § 232, § 233, § 234, § 235, § 236, § 237, § 238

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.